

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİMDE GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK BİLİM DALI**

**KKTC'DEKİ MESLEK LİSELERİNDE OKUL YÖNETİCİLERİNİN
GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİNE İLİŐİKİN ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ
GÖRÜŐİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HASAN YAĞCI

Lefkoşa

Ocak, 2021

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİMDE GİRİŞİMCİLİK VE YENİLİKÇİLİK BİLİM DALI

KKTC'DEKİ MESLEK LİSELERİNDE OKUL YÖNETİCİLERİNİN
GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİNE İLİŐİN ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ
GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HASAN YAĞCI

Danışman:

Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR

Lefkoşa

Ocak, 2021

Onay

Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne;

Hasan YAĞCI tarafından hazırlanan “KKTC’deki Meslek Liselerinde Okul Yöneticilerinin Girişimcilik Özelliklerine İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı bu çalışma Ocak 2021 tarihinde jürimiz tarafından Eğitimde Girişimcilik ve Yenilikçilik Bilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

	Adı – Soyadı	İmza
Başkan	Prof. Dr. Gökmen DAĞLI
Üye	Prof. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL
Üye (Danışman)	Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

..... / / 2021

Prof. Dr. Hüsnü CAN BAŞER

Enstitü Müdürü

Etik İlkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Hasan Yağcı

.../.../2021

Teşekkürler

Eğitim, bireylerin gelişimini, yaşadığı toplumun sosyal yapısına uyumlu yaşamasını, vizyon sahibi olmalarını sağlayan etkidir. Bireylerin bu özellikleri kazanmasında etkili olan en önemli ortam ise okullardır. Bu yüzden okulları yönetenler ve bireyleri yetiştiren öğretmenler büyük önem taşımaktadır.

Okul yöneticileri, sahip oldukları nitelikler doğrultusunda yönettikleri kurumu oluşturan paydaşları doğrudan etkilemektedir. Bu açıdan ele alındığında yöneticilerin sahip oldukları nitelikler büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada yöneticilerin girişimcilik özellikleri araştırılarak alana katkı koyması amaçlanmıştır.

Bu yolda ve bu alanda ilerlemem konusunda bana destek olan Prof. Dr. Fahriye ALTINAY'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca bu tezin oluşmasında bana yol gösteren, destek olan başta danışmanım Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR'a ve tüm hocalarıma sonsuz teşekkür ederim.

Hasan YAĞCI

Özet

KKTC'deki Meslek Liselerinde Okul Yöneticilerinin Girişimcilik Özelliklerine İlişkin Öğretmen Ve Yönetici Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Yağcı, Hasan

**Yakın Doğu Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
Eğitimde Girişimcilik ve Yenilikçilik Bilim Dalı**

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR

Ocak 2021, 85 sayfa

Toplumların gelişip ilerleyebilmesi için yetiştirilen bireylerin problem çözebilme, kriz yönetebilme gibi becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Bu açıdan eğitim-öğretimin gerçekleştiği okullar büyük önem taşımaktadır. Değişen ve gelişen toplumların ihtiyaçları da değişmektedir. Bu yüzden okul yöneticilerinin de birtakım niteliklere sahip olması gerekmektedir. Girişimci özelliklere sahip yöneticilerin alanlarında daha başarılı oldukları bilinirken buldukları kurumu da başarılı kılmaktadırlar. Yapılan bu araştırmayla KKTC'de Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı Mesleki Teknik Öğretim Dairesine bağlı okul yöneticileri ve öğretmenlerin girişimcilik özelliklerine ilişkin görüşlerinin neler olduğunun ortaya konulması ve bu konuda farkındalık yaratmak amaçlanmıştır.

Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik görüşme formu hazırlanmıştır. Bu görüşme formu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında görev yapan 4 okul yöneticisi ve 10 meslek öğretmenine uygulanmıştır.

Araştırmada okul yöneticilerinin ve meslek öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerden yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan görüşme formu ile veri toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ve tematik yöntemler kullanılarak çözümlenmiştir. Çözümleme yapılırken araştırmanın alt problemlerine uygun olarak temalar ortaya konulmuş ve bu temalar doğrultusunda okul yöneticileri ve öğretmenlerin girişimcilik özellikleri ile ilgili görüşleri ve yaptıkları öneriler

ortaya çıkarılmıştır. Daha sonra ortaya çıkan bulgular tablolara dönüştürülmüş ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinden davranışsal özellikleri ön plana çıkardığı görülmektedir. Girişimcilik özelliklerine sahip yöneticilerinin okulu ve öğretmenleri olumlu yönde etkilediğini ve başarılı olmalarını sağladığı düşünmektedirler. Ayrıca yöneticiler girişimcilik özelliklerini okullarında tam anlamıyla sergileyemediklerini ifade etmişlerdir. Girişimcilik özelliği taşımanın artı yönlerinin daha fazla olduğunu, okuldaki işlere katıldıklarını, görevleri ile ilgili yenilikleri sıklıkla takip ettiklerini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler de okul yöneticileri ile benzer görüşleri ortaya koymuşlardır. Öğretmenler okul yöneticilerinden farklı olarak girişimcilik özelliklerinden kişilik özelliklerinin ön planda olması gerektiğini ifade etmişler ayrıca yöneticilerin okuldaki daha çok yönetimle ilgili işlere katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim, Okul Yöneticisi, Girişimcilik, Girişimci

Abstract

Evaluation of Teachers and Administrators' Views on Entrepreneurial Characteristics of School Administrators in Vocational High Schools in TRNC

Yagci, Hasan

**Near East University, Master's Thesis, Graduate Education Institute,
Department of Entrepreneurship and Innovation in Education**

Thesis Advisor: Assoc. Dr. Behcet ÖZNACAR

January 2021, 85 page

In order for societies to develop and progress, individuals raised must have skills such as problem solving and crisis management. In this respect, schools where education takes place are of great importance. The needs of changing and developing societies are also changing. Therefore, school administrators should also have certain qualifications. While it is known that managers with entrepreneurial characteristics are more successful in their fields, they also make the institution they are in successful. With this research, it is aimed to reveal the opinions of school administrators and teachers affiliated to the Vocational Technical Education Department affiliated to the Ministry of National Education and Culture in TRNC and to raise awareness on this issue.

Qualitative research method was used in the research. An interview form was prepared to determine the entrepreneurial characteristics of school administrators. This interview form was applied to 4 school administrators and 10 vocational teachers working in the 2020-2021 academic year.

In the research, the opinions of school administrators and vocational teachers about entrepreneurship characteristics were consulted. Data were collected from the school administrators and teachers who participated in the research with an interview form consisting of semi-structured questions. The obtained data were analyzed using content analysis method and thematic methods. During the analysis, themes were revealed in accordance with the sub-problems of the research, and in line with these themes, the opinions and suggestions of school administrators and teachers about entrepreneurship characteristics were revealed. Later, the findings were converted into tables and interpreted.

According to the results of the research, it is seen that school administrators emphasize behavioral characteristics from entrepreneurship characteristics. They think that administrators with entrepreneurial characteristics affect the school and teachers positively and enable them to be successful. In addition, administrators stated that they could not fully display their entrepreneurial characteristics in their schools. They stated that the positive aspects of having an entrepreneurial feature are more, they participate in the work at school, and they frequently follow the innovations related to their duties. The teachers participating in the research also expressed similar views with the school administrators. Teachers, unlike school administrators, stated that entrepreneurship and personality traits should be at the forefront, and they also stated that administrators mostly participate in management-related tasks at school.

Keywords: Education, School Administrator, Entrepreneurship, Entrepreneur.

İçindekiler

Onay	1
Etik İlkelere Uygunluk Beyanı	2
Teşekkürler.....	3
Özet	4
Abstract	6
İçindekiler	8
Tablolar Listesi.....	10
Kısaltmalar	12

BÖLÜM I

Giriş.....	13
Problem Durumu	13
Problem Cümlesi	14
Alt Problemler	14
Çalışmanın Amacı	15
Sınırlılıklar.....	15
Tanımlar	16

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	17
Girişimci ve Girişimcilik.....	17
Girişimcilerde Olması Gereken Özellikler	18
Girişimcilik Yaklaşımları	20
Bireysel Yaklaşım	21
Firma Yaklaşımı	21
Çevresel Yaklaşım.....	21
Girişimciliği Etkileyen Etkenler.....	21
Eğitim	22
Sosyal Ortam	22
Psikolojik Etken	23
Kültür.....	23

Girişimciliğin Önemi.....	23
Girişimciliğin Türleri	24
Okul Yöneticilerinin Rollerini.....	25
Girişimci Okul Yöneticileri.....	26
Okul Yöneticilerinin Girişimciliğini Etkileyen Etkenler	27
Kişisel Etkenler	27
Örgütsel Etkenler.....	28
Örgüt Desteği	28
İlgili Araştırmalar	28

BÖLÜM III

Yöntem.....	30
Araştırmanın Modeli	30
Çalışma Grubu.....	30
Veri Toplama Süresi.....	32
Verileri Toplama Aracı	32
Verilerin Toplanması.....	33
Verilerin Analizi.....	33

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar	35
----------------------------	----

BÖLÜM V

Tartışma.....	59
---------------	----

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler.....	62
Sonuç	62
Öneriler.....	66
Kaynakça.....	68
EKLER.....	74
KKTC MEB İzin Belgesi	81
İntihal Raporu.....	82

Tablolar Listesi

Tablo 1. Doğuştan Gelen ve Sonradan Kazanılan Girişimcilik Özellikleri	20
Tablo 2. Okul yöneticilerinin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı.....	31
Tablo 3. Meslek lisesi öğretmenlerinin tanıtıcı özelliklerine ilişkin dağılımı	31
Tablo 4. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin ne olduğuna ilişkin yönetici görüşleri.....	35
Tablo 5. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına etki etmekte midir? Sorusuna ilişkin yönetici görüşleri.....	37
Tablo 6. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı ve eksi yönlerini ortaya koymak için yöneticilere ilişkin görüşler.....	39
Tablo 7. Okul yöneticilerinin okullarda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir? Sorusuna ilişkin yönetici görüşleri.....	41
Tablo 8. Okul yöneticilerinin yenilikleri hangi sıklıkla takip ettiklerine yönelik yönetici görüşleri.....	42
Tablo 9. Okul yöneticilerinin yeniliklerin ne kadarını okullarında uygulayabildikleri yönündeki görüşleri.....	43
Tablo 10. Kurumun gelişip ilerlemesi için başka kurumlarla hangi sıklıkla çalışma yapıldığına ilişkin yönetici görüşleri.....	44
Tablo 11. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin ne olduğuna ilişkin öğretmen görüşleri.....	45
Tablo 12. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına etki etmekte midir? Sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri.....	49
Tablo 13. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı ve eksi yönlerini ortaya koymak için öğretmenlere ilişkin görüşler.....	50
Tablo 14. Okul yöneticilerinin okullarda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir? Sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri.....	52

Tablo 15. Okul yöneticilerinin yenilikleri hangi sıklıkla takip ettiklerine yönelik öğretmen görüşleri.....	54
Tablo 16. Okul yöneticilerinin yeniliklerin ne kadarını okullarında uygulayabildikleri yönünde meslek lisesi öğretmenlerinin görüşleri.....	55
Tablo 17. Okul yöneticilerinin okulda üstlendikleri görevlere ilişkin meslek lisesi öğretmenlerinin görüşleri.....	56
Tablo 18. Kurumun gelişip ilerlemesi için başka kurumlarla hangi sıklıkla çalışma yapıldığına ilişkin meslek lisesi öğretmenlerinin görüşleri.....	57

Kısaltmalar

MEB : Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı.

MTÖD : Mesleki Teknik Öğretim Dairesi

MLÖ : Meslek Lisesi Öğretmeni

OY : Okul Yöneticisi.

BÖLÜM I

Giriş

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, amacı, önemi, sınırlılıkları, tanımlar açıklanarak ilgili araştırmalar kısmı bulunmaktadır.

Problem Durumu

Toplumlar varlıklarını sürdürmek maksadıyla üreten, problem çözebilen, sağlıklı bireyler yetiştirmek için eğitim-öğretim yapmaktadır. Eğitim- öğretim en önemli kişilerinden biri de şüphesiz okul yöneticileridir. Okul yöneticileri buldukları kurumun ne kadar önemli olduğunun bilincinde olarak birtakım niteliklere sahip olmalıdır. Okulu yöneten kişilerin sahip oldukları nitelikler okulu oluşturan paydaşların da davranış ve başarılarını olumlu yönde etkilemektedir. Okul yöneticilerinin bulunduğu kurumun yani okulun başarı sağlayabilmesi için yöneticilerinin kişisel özelliklerinin yanında teknolojik bilgiye de sahip olmaları gerekmektedir (Töremen ve Kolay, 2003).

Toplumun değişiminde aracı rolü üstlenen okulların doğru yapılandırılması ve yönetilmesi başarıyı da beraberinde getirmektedir (Bayrak, 2001). Eğitim sistemi değişen toplumun ihtiyaçlarına, insan hakları, küreselleşme gibi yeni değerleri karşılayabilmek ve yeni yüzyılda işlevsel olabilmek için yeni yollar aramaktadır (Özden, 1998). Gelişen toplumda değişen değerler karşısında okul yöneticileri birçok yeni rol üstlenmek zorunluluğundadır (Çelik, 2000). Bu yüzden okulların işlevlerinin yerine getirilme beklentisi okul yöneticilerinin de rollerini farklılaştırmıştır. Okul yöneticilerinden bu dönemde sadece teorik bilgi olarak kalan, hayata geçemeyen girişimcilik rolünü üstlenerek bu görevi yerine getirmeleri beklenmektedir. Okulların değişen ortama ayak uydurmaları, değişime liderlik etmeleri yöneticilerinin girişimcilik rolünü etkili bir biçimde kullanmalarını gerektirmektedir.

Okulların imkanlarını amaçları doğrultusunda kullandıklarını söylemek pek doğru olmaz. Yöneticilerin kullanmadığı sadece odalarında kapalı tuttukları teknolojik aletler, öğrencilerin geç kaldıkları zaman okula veya sınıfa alınmamaları, dersliklerin, laboratuvarların, atölyelerin öğrencilerin boş saatlerinde kapalı olması gibi durumlar okulların amaçlarını yerine getirme işlevlerini olumsuz kılmaktadır (Başar, 2001). İşte bu noktada okullarda yönetici sıfatıyla bulunan kişilerin bu

rollerini yerine getirip getirmediğini düşünmeleri gerekmektedir. Okul yöneticilerinin sahip olması gereken gerçek rolü toplumun sosyal ve ekonomik ihtiyaçları doğrultusunda sürekli kendini yenileyen bir öğretimi planlamaktır (Taymaz, 2003). Bu bağlamda okul yöneticilerinin görevi sadece okulu oluşturan paydaşların sorunlarını çözmek, okula kaynak ve destek sağlamak, veli katkısı sağlamak, okul içinde bir düzen sağlamak değildir. Okul yöneticileri fırsatları değerlendirerek okulu geliştirmek, yenilikleri takip etmek zorundadır (Erdoğan, 2000).

Bu açıdan düşünüldüğü zaman girişimci özelliklere sahip okul yöneticileri; buldukları kurumları olumlu etkilemekte ve başarılarını arttırmaktadır. Yaşanılan süreçte devamlı olarak yenilikleri takip etmek, değişen eğitim ihtiyaçlarını yönetebilmek için girişimci özellikler taşımak yöneticilerin başarılarını olumlu yönde etkilemektedir. (Köybaşı, 2016).

KKTC’de bu konuda önceden yapılan çalışmalardan biri olan Altan (2018)’ın, “Eğitim Yöneticilerinin Yansıtıcı Düşünce, Stratejik Yönetim ve Girişimcilik Anlayışlarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında eğitim yöneticilerinin girişimcilik özelliklerine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Yöneticiler özellikle iletişim konusunda yetenekli olduklarını ortaya koyarken kurumlarını ileriye götürecek birçok yeniliği de gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir.

Belirtilen tüm bu görüşler doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi oluşmaktadır.

Problem Cümlesi

KKTC’deki meslek liselerinde okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri hakkında öğretmen ve yönetici görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

Araştırmanın amacına ulaşmak için belirlenen alt problemler aşağıdaki şekildedir.

1. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Meslek öğretmenlerinin yöneticilerin girişimcilik özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Çalışmanın Amacı

Kurumun başarısını olumlu yönde etkileyen yöneticilerin girişimcilik özellikleri taşımaları ve bunları etkili bir biçimde kullanmaları büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin değerlendirilmesi amacıyla araştırma yapılmıştır.

Bu çalışmada, endüstri meslek lisesi okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerine sahip olup olmadığının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Çalışmanın Önemi

Günümüz toplumunda bilgiyi öğretmek ve öğrenmekle ilgili tutum sergileyen okul yöneticisinin geleneksel bir anlayışla gerçekleştirdiği yönetim değişmekte, yerini daha çok bilgi üreten ve bilgiyi etkili biçimde kullanabilen bir eğitim anlayışı almaktadır. Bu yüzden okul yöneticileri girişimcilik özelliklerini taşımaları ve sergilemelidir (Çelik, 2000).

Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerine sahip olmaları ayrıca bu özellikleri de etkili bir biçimde kullanmaları büyük önem taşımaktadır. Öğretmenlerin ve okulun başarısını olumlu yönde etkileyen en önemli etken okul yöneticisinin sahip olduğu girişimcilik özellikleri ve yöneticilerin bu özellikleri etkili bir biçimde kullanabilmeleridir.

Bu bağlamda yapılan bu araştırma sonuçları KKTC'deki meslek liselerinde görev yapan okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini taşıyıp taşımadıkları, yöneticilerin bu özelliklerinin ne kadarını etkili kullandıkları ve okulun başarısına ne kadar katkı sağlayabildikleri konusunda alana katkı sağlaması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Ayrıca literatüre ve bu alanda çalışan kişilere de katkı sağlayacağından dolayı önem taşımaktadır.

Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2020-2021 eğitim öğretim yılında MEB Mesleki Teknik ve Öğretimi Dairesine bağlı Lefkoşa Bölgesindeki endüstri meslek lisesi ile sınırlıdır.,
2. Seçilen okuldaki okul yöneticileri ve öğretmenler ile sınırlıdır.
3. Araştırmanın yöntemi; araştırmacı tarafından hazırlanan nitel görüşme tekniği ve görüşme formu ile sınırlıdır.

Tanımlar

Bakanlık: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı.

Okul Yöneticisi (Müdür): Herhangi bir okula müdür olarak atanan bir öğretmeni anlatır

Öğretmen: Herhangi bir orta, mesleki ve teknik okul öğretmenini ve teknik öğretim görevlisini (öğretici usta) anlatır ve bu okullardaki müdürleri, müdür muavinlerini, başmuavinleri, atölye şeflerini ve bölüm şeflerini de kapsar.

Girişimci: Pazardaki fırsatları belirleyen, fırsatları veya ihtiyaçları iş fikrine dönüştüren, üretim faktörlerini uyumlu bir şekilde bir araya getiren, kâr amacı güden ve girişimlerinin sonucu doğabilecek tüm risklere katlanan ve tüm bu faaliyetleri sürdürürken, üründe, yönetimde, teknolojiye, pazarlamada sürekli yeniye doğru değişme çabası gösteren kişi (Güney, 2008).

Girişimcilik: Etrafındaki fırsatlardan faydalanma veya yeni fırsatlar oluşturmak amacıyla üretimin getirilerini planlama yeteneği ile risk alarak yeni fırsatlar oluşturma sürecidir (Odabaşı, 2005).

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümünde araştırmanın konu ile ilgili kavramları, ayrıca dünyada, Türkiye’de ve Kıbrıs’ta yapılan araştırmalara ilişkin sonuçlar yer almaktadır.

Girişimci ve Girişimcilik

Türkçede kullanılan girişimcilik sözcüğü Arapçada “müteşebbis” sözcüğünden gelmektedir. Ayrıca girişimcilik (Entreprendre) sözcüğü ilk kez Orta Çağ’da Fransız ekonomisinde kullanılmıştır. Bu sözcük bir faaliyeti gerçekleştiren anlamını taşımaktadır (Dees, 1998). Ayrıca sözcüğün etimolojik kökenine bakacak olursak “etnre” giriş ve “prendre” de almak demektir. Bu bağlamda girişimcilik girmek, bir şey yapmak, bir işe girmek demektir (Aracıoğlu vd., 2016).

Girişimcilik sözcüğünün tanımı için literatüre baktığımız zaman farklı farklı yazarların pek çok tanımı ile karşılaşmaktayız. En belirgin şekliyle girişimciliğin yenilikçi, yaratıcı, fırsatların peşinden koşan, üreten, yöneten, değiştiren, risk alan gibi birçok sözcükle ilişkili olduğu bilinmektedir (Arıkan, 2004).

İnsanlık var olduğundan bu yana girişimcilik de var olmaktadır. İnsanoğlu yaratılışı nedeniyle merak eden bir yapıya sahiptir. Bu merak ise onu araştırma yapmaya ve gelişmeye yöneltmiştir. Bu gelişmeye ve araştırmaya duyulan merak bugün günümüzde dahi önemini korumaktadır. Bu ise toplumların sosyal ve ekonomik yaşamlarına önemli katkılar koyarak gelişimlerini sağlamaktadır. Kısaca girişimcilik farklılaşma, gelişme, yenileşme ve değişme anlamına gelmektedir. (Anderson, 2016).

Girişimcilik, bulunduğumuz yerdeki şansları görerek, düşüncelerimizi projelendirerek, gerektiği yerde riske girerek, yenileşerek değişim sağlamaktır. (Bozkurt, 2011; Erdem, 2001).

Girişimci nedir? sorusuna bakacak olursak eğer, yüzlerce tanımla karşılaşırız. Bunlardan birkaçı şöyledir:

Girişimci, gerektiği zaman risk alabilen, elindeki olanakları kullanarak faaliyetler düzenleyen, üretmek için uğraşandır. Bu kişiler, üretmek amacıyla yeni yöntem ve stratejiler ortaya koyan, üretebilen, ürettiklerini sergileyebilen ve sürekli gelişimleri, yenilikleri yakından izleyenlerdir. (Küçük, 2015).

Kendi imkanlarıyla yeni bir işe başlayan, önüne çıkan sorunları, engelleri kendi yöntemlerini kullanarak çözüm üretebilen kişidir (İrmiş, Durak ve Özdemir, 2010).

Girişimci, problemi önceden gören ve engellemeye çalışan, koyduğu hedefe kararlı ilerleyen, yenilikleri imkanları doğrultusunda takip eden, değişimi ve gelişimi başlatan ve sonlandıran kişidir (Başar, Altın ve Doğan, 2013).

Girişimcilik demokratik olmak, ekonomik ve toplumsal olarak gelişip ilerlemek ve bireysel olarak da mutlu ve huzurlu olmak demektir (Top, 2012).

Bugün günümüzde girişimcinin, toplumun ihtiyacına yönelik hizmet eden, ihtiyaçları karşılayacak ortamı yaratan (Akat ve ark., 1997), yaratıcı, yenilikçi ve risk alan kişi olarak tanımı yapılmaktadır (Dinçer ve Fidan, 2000).

Girişimcilerde Olması Gereken Özellikler

Birçok tanıma göre bir girişimcinin sahip olması gereken birtakım özellikler olmalıdır (Kaya, 2007; Varol ve Güler, 2005).

Bunlar:

- Başarılı girişimciler yaptıkları işin güvenilirliğini kontrol ederler.
- Önlerine çıkan iyi fırsatları kaçırmazlar, mutlaka bu fırsatları en iyi şekilde değerlendirirler.
- Kurumlarında yönetici konumundaki kişileri geliştirirler.
- Yaptıkları işin risklerini bilirler ve ona göre davranırlar. İnanırları konuda risk almaktan korkmazlar.
- Yanlış buldukları noktadan geri adım atıp güçlü bir enerjiyle tekrardan yeni bir işe başlayabilirler.
- Başarılı girişimciler her zaman kendilerine güvenirlirler. Bu güven sayesinde de yanında çalışanlara güven verirler.
- Yaptıkları işi sevmeleri başarılarını olumlu etkilediği için büyük önem taşımaktadır.
- Yaratıcı düşünme yönleri çok güçlüdür.
- Gerçekçidirler. Hiçbir zaman zor ve başaramayacakları uzak bir hedef hayal etmezler.

- Başarılı girişimcileri önlerine çıkan uygun fırsatları en uygun zamanda değerlendirirler. Gelişime ve değişime karşı her zaman olumlu davranış sergilerler.

Ayrıca MEB'in "2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı Girişimcilik Ders Kitabı"nda girişimci bireylerin taşıdığı özellikleri şöyle ifade edilmiştir.

1. Kişisel özellikler

- Açık görüşlü olmalı
- İleriyi görebilmeli
- Hareketli, canlı olmalı
- Nasıl biri olduğunu iyi bilmeli
- Önündeki fırsatları görebilmeli
- Her zaman hedef odaklı olma
- Çalışmayı sevmeli
- Toplumsal olmalı
- Reformcu olmalı
- Kurum içi kontrolü sağlayabilmeli (MEB, 2019)

2. Davranışsal Özellikler

- Zamanı doğru yönetebilir
- Risk alabilir
- Gerekçe göstermemeli
- Hamla yapabilmeli
- İnanıdırıcı olmalı
- Kimseye bağlı olmamalı (MEB, 2019; Çetin, 2015)

3. Sosyal Özellikler

- Sorumluluk alma
- Çalışma azmine sahip olma
- Yetki ve sorumluluğu paylaşma
- Sosyal ve kültürel etkinliklerde yer alma
- İletişim kurabilme
- Çalışma gruplarını motive etme (MEB, 2019)

Girişimciliğin doğuştan ve sonradan kazanılan özelliklerini Küçük (2015) şöyle açıklamıştır:

Tablo 1. Doğuştan Gelen ve Sonradan Kazanılan Girişimcilik Özellikleri

Doğuştan Gelen Girişimcilik Özellikleri	Sonradan Kazanılan Girişimcilik Özellikleri
Kendi işinde çalışmak	Yönetim ve yöneticilik eğitimi almak
Kimseye bağlı olmamak	Finans bilgisi edinmek
Kendi düşünce ve isteklerine göre hareket etme	Muhasebe bilgisi edinmek
Herkesten farklılık göstermek	İletişim kurma becerisi ile ilgili bilgi edinmek
Kabiliyetlerini sergilemek	İletişim kurabilmek
Farklı şeyler yapmak isteme	Sağlıklı olmak
İlerleyeceği yolu kendisinin seçmesi	Kötümser olmamak

Tablo 1’de de görüldüğü gibi girişimcilikle ilgili verilmiş olan özelliklerin bir kısmının doğuştan geldiği bir kısmını ise kişilerin sonradan aldıkları eğitimle kazanıldığı yönündedir. Bireylerin doğuştan gelen kişilik özellikleri, toplumsal farklılaşmaları, liderlik özellikleri doğuştan gelmekte ancak sonradan kazandıkları özelliklerle ve aldıkları eğitimlerle girişimcilik yönlerini olumlu yönde güçlendirdikleri görülmektedir.

Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini değerlendirirken bu konularda alacakları eğitimlerle gelişebilecekleri çalışmalar hazırlanıp katılmaları sağlanabilir.

Girişimcilik Yaklaşımları

Bugüne kadar girişimciliğin tanımı yapılırken farklı farklı yazarlar girişimciliği değişik yönlerden ele alarak ifade etmiştir. Bu bakımdan girişimciliği tek bir yönüyle ele almak doğru olamamaktadır.

Girişimciliği etkileyen unsurlara bakacak olursak yapılmış olan birçok çalışmada da göreceğimiz gibi sadece bir unsur bulunmamaktadır. Çeşitli unsurlara göre şekil alan girişimcilik, Uçkun ve Girginer’in (2012) de dediği gibi çevre ve kişisel özellikler gibi unsurlardan etkilenmektedir. Diğer bir çalışmada da

girişimciliği kişisel özelliklerin yanında ekonominin, siyasetin, kültürün ve toplumun etkilediği görülmektedir (Durak, 2011; Arıkan, 2004).

Girişimciliği etkileyen unsurlara dair görüş ortaya koyan Kaygın ve Güven (2015)  farklı yaklaşımdan söz etmektedir.

Bireysel Yaklaşım

Girişimcilik kişilerin sergiledikleri davranışların becerilerinden, kabiliyetlerinden ve kişisel özelliklerinden geldiğini ileri süren bir yaklaşımdır. Risk alan, başarılı olmayı hedefleyen ve kontrol odaklı olan bireyler girişimci olarak değerlendirilmektedir. Bu açıdan girişimciler ekonomik olarak gelişim sağlamaya yardımcı nc liderler olarak görülmektedirler (Lee ve Peterson, 2000).

Firma Yaklaşımı

Kurumlarda gerçekleştirilen etkinlikler üzerinde durarak daha çok yönetici kısmına dikkat çekmeyi amaçlar (İrmiş, Durak ve zdemir, 2010). Kısaca hem yöneticilik hem de girişimcilik özelliklerini birleştirerek değişime dikkat çeken bir yaklaşımdır. Bu yönüyle klasik yöneticilerden farklı olması girişimcilik yönünden başarılı olmaya yardımcı olan önemli bir etkidir. Klasik yöneticilerde kısa süreli amaçlara ulaşmak, başarısız olma korkusu ve risk alamama ön plandadır. Fakat girişimciler, uzun süreli amaçlara ulaşmayı, başarısız olabilirliği ve risk alabilmeyi ön planda tutmaktadır (Nakdiyok, 2004).

Çevresel Yaklaşım

Bu yaklaşımda girişimcilik çevresinde bulunan birçok etkenden etkilendiği yönünde olan bir yaklaşımdır. evre her zaman doğal yapısından kaynaklı girişimcilik etkinlikleriyle etkileşim içerisindedir. Bu yönüyle evre girişimciliği olumlu yönde etkileyebilir ya da girişimciliğe engel olabilir (İrmiş, Durak ve zdemir, 2010).

Girişimciliği Etkileyen Etkenler

Uzun bir zamandan beridir girişimciliği etkileyen etkenler üzerinde durulmaktadır. Girişimcilik en çok kişilik özelliklerinin değişkenliğinden mi yoksa çevrenin etkisinden mi etkilendiği yönünde tartışmalar bulunmaktadır. Başarı odaklı olmanın, risk almanın kişilik özellikleri olarak daha ön planda olduğunu

düşünenlerin yanında kişilerin aldıkları eğitimin, buldukları toplulukların kendi yapılarının önemli olduğunu öne süren kişiler de vardır. Ancak kişilerin ne kadar girişimci özellikleri olsa da çevre, eğitim, kültür ve psikolojik etkenlerin sağlıklı olmadığı bir yapıda bu özelliklerini ortaya çıkarıp doğru kullanamadıkları görülmüştür (Marangoz, 2008).

Eğitim

Okullarda verilen eğitimle girişimcilik desteklenmelidir. Okullarda verilen girişimci ve yenilikçi olma konularındaki derslerle okullarda girişimci yetiştirilmektedir. Girişimcilikle ilgili derslere önem vermeyen okullarda yetişen bireylerin risk almayan, üretmeyen daha çok alışlagelmiş işler yapmayı tercih eden kişiler oldukları görülmektedir (Hisrich ve Peters, 1989). Oysa girişimcilik eğitimiyle asıl ulaşılmak istenen hedef kişilerin girişimci özelliklerini ön plana çıkarmaktır (Şahin, 2006).

Sosyal Ortam

Bugüne kadar yapılan birçok çalışmada bireylerin buldukları sosyal ortamının girişimcilik özelliklerinin gelişmesi yönünde etkili olduğudur. Kişilerin buldukları ortamlarından aldıkları olumlu destekler onların giriştikleri işlerde daha fazla risk alabildiğini desteklediği yönündedir. Farklı toplum ve kültür yapılarına bakacak olursak girişimciliğe destek veren yapılardan daha fazla girişimci kişinin ortaya çıktığı görülmektedir (Hisrich ve Peters, 1998).

Ailelerin baskıcı veya rahat olan farklı yapıları çocuklarının girişimcilik özellikleri kazanmalarını olumlu veya olumsuz yönde değiştirmektedir (Güney, 2008). Ailelerin çocukları üzerinde kurdukları baskı, çocuklarını sınırlandırmaları ve onlara gereken sorumluluğu almaları için fırsat vermemeleri onların bu yöndeki bilincinin gelişmesine engel olmaktadır (Cüceloğlu, 2006). Bu açıdan bakıldığında böyle bir ortamda yetişen kişiler karşılaştıkları problemlere çözüm bulamamakta ve gereken sorumluluğu almamaktadır. Kişilerin bulunduğu sosyal ortamlar aslında onların girişimcilik özelliklerinin ortaya çıkıp çıkmamasını etkilememektedir. Özellikle aileler bu konuda en etkili kaynaklardır (Cuervo, 2005).

Psikolojik Etken

Hangi psikolojik veya sosyal etkenlere bağılı olarak hareket ettiğimiz kişilik özelliklerimizi belirtmektedir. Birçok yaklaşıma göre girişimcilik özelliği taşıyan kişilerle taşımayan kişilerin farklılaştığı yönündedir. Girişimci özellik taşıyan kişilerin yenilikçilik, olaylara farklı bakış açılarıyla yaklaşma ve olaylara karşı göstermiş oldukları tutumları farklılaştırmaktadır (Çelik, 2013).

Yapılmış olan birçok çalışmada girişimcilik özelliği taşıyan kişilerin sorumluluk almaları, risk almaları, geleceği görüp çalışmaları, bilgi yönünden ilerleyebilecekleri yerlere yönelmeleri gibi çeşitlilik gösteren psikolojik birtakım niteliklere sahip oldukları görülmüştür (İraz, 2005).

Kültür

Girişimci kişilerin belirlenip, gelişip, ilerlemelerine neden olan en önemli etkenlerden biri de kültürdür. Risk alma ve yenileşme gibi sözcükler kültürle desteklenmelidir (Marangoz, 2008).

Toplumların ve kurumların kültürleri girişimciliği etkilemektedir. Kültür seviyesi yüksek ve takım çalışmaları fazla olan toplumlarda girişimci kişilerin sayısının arttığı görülmektedir (Aytaç, 2006).

Buldukları kurumu yaşatabilmek için yenilikleri ve gelişmeleri takip eden hareketli, canlı girişimciler kültürel değişimlerden de etkilenmektedir (Güney ve Nurmakhmatuly, 2007). Kişilerin buldukları ortamlarının güvenli olması girişimcilik özelliklerini ortaya koymalarını etkilemektedir. Güvenli bir toplumda bulunan girişimcilerin başarıları da olumlu yönde etkilenmektedir. Güvenli bir toplumda yapılan etkinlikler de girişimciliğin gelişip ilerlemesinde önemli bir rol oynamaktadır (Sargut, 1995).

Girişimciliğin Önemi

Günümüzde ekonomik yönden ilerleyebilmenin en önemli noktalarından biri girişimciliktir. Az gelişmiş ülkelerin ekonomik yönden gelişimi ayrıca gelişmiş ülkelerin de zenginliklerinin korunması girişimciliğe dayanmaktadır. Bu yüzden günümüzde birçok ülke girişimciliğe daha fazla önem vererek bu yönde etkinlikler yaparak insanların girişimcilik yönlerini ortaya çıkararak geliştirmeyi amaçlamıştır (Öneren, 2012).

Girişimcilik toplumun hem ekonomisine hem de sosyal hayatına büyük ölçüde etki etmektedir. Girişimciler, değişim ve gelişimleriyle toplum üzerinde ekonomik yönden etkili olmuşlardır. Bir toplumun ekonomik zenginliği fazlaysa girişimcilik yönünden de gücü fazladır (Tekin, 2009).

Toplumunu oluşturan tüm bireyler kendi yaşamlarını kaliteli ve rahat yaşayabilmek için girişimcilerin yarattığı imkanları kullanırlar. Yani toplumun canlı ve hareketli olabilmesi sosyal hayatın canlı olabilmesine bağlıdır. Bu yönden girişimcilerle etkileşim içerisindedir. Ülkelerin gelişiminde önemli bir rol oynayan girişimciler, değişime liderlik yaparlar (Korkmaz, 2000).

Bir ülkenin ekonomisi o ülkeyi oluşturan bireyler için büyük önem taşımaktadır. Ekonominin güçlenmesi ise girişimcilik etkinliklerine bağlıdır. Girişimcileri fazla olan ülkelerin ekonomileri de güçlü olmaktadır (Önce, vd., 2014).

Girişimciliğin Türleri

Girişimcilik türleri; Genel Bağımsız Girişimci, İç Girişimci, Ticari Girişimci ve Sosyal Girişimci olmak üzere 4'e ayrılır.

1. Genel Bağımsız Girişimci

Kendi işini başlatan ve o işin sahibi olan kişi olarak nitelendirilmektedir (Yıldırım, 2008). Ayrıca seçtikleri hedefe ulaşmak için algılarını, içsel duygularını, beceri ve deneyimlerini kullanan kişi olarak da belirtilmektedir (Top, 2006).

2. İç Girişimcilik

İç girişimcilik, aktif olarak çalışan kurumların kazancını arttırmak ve rekabet içinde olduğu diğer kurumlara karşı yükseltmek ve uluslararası alanda başarı kazanmak amacıyla yapılan işlerdir (Ağca, 2005). Ayrıca bir kurumda çalışan kişilerin kendilerinden farklı niteliklere sahip kişilerle etkileşim kurup bu kişilerin deneyimlerinden yararlanmaktır (Top, 2006).

3. Ticari (Ekonomik) Girişimcilik

Ticari girişimcilikte kurumun kazanç sağlaması ve müşterilerinin de memnun olması önem taşımaktadır. Burada asıl amaç kâr elde etmektir. Bu amaç doğrultusunda ticari girişimciler sürekli yeni üretim yapmak için fikirler üretip

planlar hazırlamaktadırlar. Yeni üretimlerin dışında kurumda kâr sağlayabilecek tüm etkinlikler ticari girişimcilik olarak nitelendirilmektedir (Başar vd., 2015)

4. Sosyal Girişimcilik

Sosyal girişimcilik ile ilgili yapılan en etkili tanımlar Theobald ve Alvord'a aittir. Theobald, sosyal girişimcilik özelliği sergileyen kişileri kurumlarına farklı düşüncelerle katkı koyan ve her konuda risk alabilen kişiler olarak ifade etmektedir.

Alvord ise sosyal becerilerle ticari kurumları birleştiren yenileyen ve hız kazandıran özellikleri sosyal girişimcilik olarak tanımladığını ifade etmektedir (Özdevecioğlu ve Karaca, 2015)

Girişimcilik sadece kar elde etmek amacıyla ticari olarak değil sosyal olarak da önem kazanmaktadır. Sosyal girişimcilik sosyal yardım kuruluşu gibi görülmektedir. Ancak sosyal girişimcilik ve sosyal yardım karıştırılmamalıdır. Sosyal girişimcilik toplumda çözümlenemeyen sorunları çözmek için çabalamaktadır (Başar vd, 2015).

Okul Yöneticilerinin Rollerini

Eğitim yönetiminin uygulanma alanından biri olan okullar büyük önem taşımaktadır. Okul yöneticisi kurumundaki paydaşları ve elindeki kaynakları etkili bir biçimde kullanmakla yükümlüdür. Yöneticiler bu etkinlikleri gerçekleştirirken önceden hazırlanmış yönetmelik ve programlara uyarak çalışsalar da ortaya çıkan istem dışı bir sorunla karşılaştıkları zaman kurumunun yapışana uygun çözümler bularak uygulama yapmak mecburiyetindedir (Monahan ve Hengst, 1982).

Okul yönetiminde etkili olan birtakım unsurlar vardır. Bunların okul içi ve dışı olarak ayırabiliriz. Okul içi unsurlar öğrenciler, öğretmenler ve hizmetlilerdir. Okul dışı unsurlar ise veliler, çeşitli kuruluşlar ayrıca kurum için gönüllü olarak çalışanlardır (Bursalıoğlu, 1994).

Genelgelere, yasalara bağlı kalarak hareket eden, kaynaklarını bu imkanlar doğrultusunda idare eden yöneticilere klasik yönetici denmektedir (Şişman, 2011). Oysaki etkili okullardaki en önemli unsur okul yöneticileridir. Bu yüzden okul yöneticilerinin sergilemiş oldukları rollerde bazı değişiklikler olmalı. Artık yöneticiler çok fazla prosedürlere bağlı kalmadan etraflarında bulunan kaynakları kullanabilmeli ve kurumlarını ilerletme yönüne gitmelidir (Bayrak ve Terzi, 2004).

Eyuboğlu (2007)'na göre girişimci yöneticilerin rolleri şoyledir:

- Risk almak
- Planlama yapmak
- Zaman yönetimi yapmak
- Doğru zamanda doğru karar vermek
- Lider olmak
- Sorumluluklarını paylaşmak gerekirse yetkilendirme yapmak.

Maalesef bazı ortamlarda girişimcilik özelliklerini sergilemek çok zordur. O kadar ki üretmeyi seven yenilikçi yöneticiler böyle bir çıkmaza girdiklerinde görevlerinden dahi ayrılabilmektedirler (Bayrak ve Terzi, 2004).

Girişimci Okul Yöneticileri

Toplumun şekil almasında okulların büyük bir önemi vardır. Toplumun ihtiyaı yönünde okulların görevlerini yerine getirmeleri ve bu bağlamda gelişmeleri bir zorunluluk olmuştur (Hesapçioğlu, 2001). Bu açıdan okulların bu uyumu sağlayıp başarılı olabilmeleri için en etkili kişinin okulun yöneticisi olduğu görülmektedir (Balcı, 2001).

Günümüzde bu yenilikleri karşılayabilmek için okul yöneticilerinin yeni roller üstlenmeleri gerekmektedir.

Okul yöneticileri bu görevlerini yerine getirirken farklı farklı yollar izleyebilir. Yöneticilerin bu görevleri yerine getirirken 3 önemli noktanın göz önünde olduğu bilinmektedir. (Mazzeo, 2004).

1. rgtleyici Yönetici: Bu okul yöneticileri ğretmen, veli ve hatta toplumdaki bireyleri okulu geliştirmek adına iş birliği içerisinde çalıştırır.

2. ğretimsel Yönetici: Öğrencilerin öğrenmesini sağlamak, ğretimi geliştirmek amacıyla öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirme yönünde maddi manevi kaynak yaratan kişilerdir.

3. Girişimci Yönetici: Bu okul yöneticileri okulu geliştirecek fırsatları yakalayıp değerlendirirler. Okulun gelişim ve değerimini etkileyecek sorunları önceden görerek yok ederler. Yenilikçi okul kültürü yaratmak için gerekli gelişmeyi ve öğrenmeyi sağlarlar.

Yöneticilerin yeni oluşan bilgi toplumunda üstlendikleri en önemli rol girişimciliktir. Okul yöneticileri girişimcilik rolünü sergilerken kurumlarına katkı sağlamak ve girişimcilik anlayışını benimsetmek için alt yapı oluşturmak durumundadır. Buradan yola çıkarak gelişen toplumdaki okul yöneticileri toplumun ihtiyacına uygun olarak sosyal, ekonomi ve siyasi konularda öğretimlerini yenilemek durumundadır (Taymaz, 2003).

Bu gelişimi ve değişimi ortaya koyabilmek için okul yöneticilerinin girişimci niteliklerini sergilemeleri gerekmektedir.

Girişimciliğin en önemli noktası olan yaratmak ve geliştirmek okul yöneticilerinin taşıması gereken en önemli özelliktir. Aynı zamanda resmi işlerden çok çevresel faktörleri dikkate alarak okulunda uygulayabilmelidir. Tüm bu rolleri üstlenen bir yönetici okulun gelişimine katkı koyarak, üreten bir kurum yaratacaktır (Bayrak ve Terzi, 2004).

Okul Yöneticilerinin Girişimciliğini Etkileyen Etkenler

Kişisel Etkenler

Yöneticilerin yaş, cinsiyet, bilgi eksikliği ve yaşanmış oldukları olumsuz tecrübeler girişimciliklerini etkileyen noktalar olarak ortaya çıkmaktadır (Tengilimoğlu, 2005).

Yaşça genç olan yöneticiler bilgi eksikliği yüzünden aldıkları riskten kurumlarının nasıl etkileneceğini bilmeyerek hareket edebilirler. Yaşı büyük olan yöneticiler ise gelişen teknoloji ile uyum sağlayamayıp yenilikleri ve alanlarındaki gelişmeleri takip etmekte geri kalabilirler.

Yöneticilerin öğretmenlik mesleğinden geldiği düşünüldüğünden dolayı bu alanda da bilgi sahibi olduğu düşünülmektedir. Ancak öğretmenlikle yöneticilik birbirinden çok başka yeteneklerin olmasını gerektirir (Gümüşeli, 1996).

Girişimciliği etkileyen kişisel etkenlerden biri de takım çalışmasıdır. Takım çalışmasına sıcak bakmayan bir yönetici kimsenin talep ve isteklerini göz önünde bulundurmadan kendi istediği yönde karar alıp verirse etrafındaki kişiler tarafından istenilmeyecek ve destek görmeyecektir. Böylece aldığı kararları da etkili biçimde kullanamayacaktır.

Yapılmış birçok çalışmada yöneticilerin girişimcilik rollerini etkileyen en önemli noktanın kişilik özellikleri olarak bilgi noksanlığı, başkalarını

yetkilendirmede güçlük, uzun süreli çalışma ve gelişime karşı zorluk olduğu görülmektedir (McEvan, 1994).

Örgütsel Etkenler

Örgütle ilgili etkenler arasında yapılan işin özelliği, beraber çalışılan bireyler, yönetim şekli, maaş, ilerleme olanağı ve çekişme sayılabilir (Tengilimoğlu, 2005).

Örgüt Desteği

Kişiler, aile ve etraflarından buldukları psikolojik, sosyal ve ekonomik tüm desteği, üyesi oldukları örgütten de beklemektedir (Levinson, 1965).

Yapılan çalışmalarda örgütlerinden destek gören kişilerin çalıştıkları örgütle daha güçlü bağlarının olduğu ve yaptıkları işten işlerinden mutlu oldukları görülmüştür (Rhoades ve Esisenberger, 2002).

İlgili Araştırmalar

Hisrichand Peter (1998), yapmış olduğu bir araştırmada girişimcilerin başarılarını üretken olmalarına, çalışma hırslarına, iletişim becerilerinin yüksek olmasına, risk alabilmelerine, cesaretlerine ve kararlılıklarına bağlı olduğunu ve bu özellikleri taşımaları gerektiğini söylemiştir.

Luca ve David (2011) girişimci kişiliğin doğuştan mı olduğunu yoksa sonradan mı kazanıldığı konusunda tam olarak bir sonuca varamamıştır. Bazı görüşlere göre girişimci kişilik doğuştan gelmemekte, eğitim, kültür, aile ve çevre etkisiyle öğrenilmiş olduğu ifade edilmektedir (Doğan, 2013).

Yazıcı (2014) “Ortaokul Yöneticilerinin Girişimcilik Yeterlilik Düzeyleri” adlı çalışmasında yöneticilerin yenilikçi olma, risk alan, girişken olan, üretken, rekabet eden özellikler taşımaları gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Köybaşı (2016)’nın yapmış olduğu “Okul Yöneticilerinin Girişimcilik, Öz Yeterlilik ve Örgütsel Bağlılık Algılarının Analizi” adlı çalışmasında ise okul yöneticilerinin kendilerini girişimci olarak gördükleri ayrıca okuldaki iş birliğinin gelişmesi ve okulun yeniliklere açık olmasının kendilerinin girişimcilik özelliklerine sahip olmasından kaynaklandığı sonucu elde edilmiştir.

Bozkurt ve Alparslan (2013) yapmış oldukları çalışmada girişimci ve girişimcilik özelliklerini irdelemiş ve problem çözebilen, iletişimi iyi olan, tutkusuna sahip olan, davranışlarında ve aldığı kararlarda azimli olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ulucan (2015), Girişimcilik Eğiliminin ve Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Faktörlerin Analizi: Ortaöğretimde Lise 3 ve 4. Sınıf Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama adlı araştırmasında kararlı olmanın, aile desteğinin, başarılı olma isteğinin, risk almaktan kaçınmanın girişimcilik eğilimine etkisi olduğu görülmüştür.

Altan (2018) “Eğitim Yöneticilerinin Yansıtıcı Düşünce, Stratejik Yönetim ve Girişimcilik Anlayışlarının Değerlendirmesi” adlı çalışmasında eğitim yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşıdıklarını düşünmektedirler. Ayrıca yöneticiler girişimci yöneticilerin yaratıcı ve üretken olma, risk alma, adaletli olma, geleceğe yönelik çalışma, araştırma yapma, iletişimde iyi olma gibi özellikler taşıması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sakallı (2015), A Study To Analyse The Main Factors On The Success Of Women Entrepreneurs In North Cyprus (Kuzey Kıbrıs'ta Kadın Girişimcilerin Başarısı Üzerine Temel Faktörleri Analiz Etmek Üzere Bir Araştırma) isimli araştırmasında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki kadın girişimcilerin başarılarına etki eden etkenleri incelemiştir. Bunun sonucunda iletişim becerilerinin kadın girişimcilere büyük katkısı olduğu ortaya konulmuştur. Daha sonra takım çalışması ve yaratıcılığın etkili olduğu görülürken liderliğin, proje yönetiminin ve elde edilen fırsatların kullanılması becerilerinin en az etkiye sahip olduğu görülmüştür.

“İlkokul öğretmenlerinin Girişimcilik Becerisine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada Akyürek (2013), çalışmaya katılan öğretmenlerin risk almanın ve yaratıcılıkla ilgili etkinliklerin girişimciliği önemli ölçüde etkilediğini ifade ederken girişimcilik becerilerinin öğrencinin de üretkenliğini olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nitel araştırma, olayları doğal ortamında gözlemleyerek, bütüncül yaklaşımla ortaya çıkaran, tümevarımcı analiz yapan ve araştırmaya esneklik getirilen özelliklerin kullanıldığı bir yöntemdir (Demirli, 2007). Ayrıca araştırmada nitel araştırma modellerinden durum çalışması esas alınmıştır. Durum çalışmalarında varolan bir durum veya olayın detaylı incelenmesi hedeflenmektedir. Araştırmada incelenen özelliklerin durumu veya olayı nasıl etkilediği, olay veya durumdan nasıl etkilendiği öğrenilmeye çalışılır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2012; Glesne, 2012; Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Çalışma Grubu

Çalışmada “amaçlı örnekleme” yöntemi kullanılarak çalışma grubu oluşturulmuştur. Amaçlı örnekleme yöntemi, bilgi yönünden zengin olan durum veya olayların derinlemesine çalışılmasına olanak sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Amaçlı örnekleme yöntemlerinden “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” seçilmiştir. Araştırmada “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” hızlı ve ekonomik veri toplanabilmesi amacıyla kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Mesleki Teknik ve Öğretim Dairesine bağlı Lefkoşa Bölgesinde bulunan tek ve en büyük endüstri meslek lisesinden seçilmiştir. Çalışmaya katılan grup, seçilen okulda görev 4 yönetici ve 10 öğretmenden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan okul yöneticileri ve meslek lisesi öğretmenlerine ilişkin demografik bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Okul yöneticilerinin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı

	Sayı (n)
Cinsiyet	
Kadın	4
Erkek	-
Yaş grubu	
40-44 yaş arası	1
45-49 yaş arası	2
50 yaş ve üzeri	1
Öğrenim düzeyi	
Lisans	1
Lisansüstü	3
Mesleki kıdem	
20 yıl ve altı	-
21 yıl ve üzeri	4

Tablo 2’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan okul yöneticilerinin 4’ünün kadın olduğu ve erkek yöneticinin olmadığı, 1’inin 40-44 yaş arası, 2’sinin 45-49 yaş arası ve 1’inin de 50 yaş ve üzeri yaş grubunda yer aldığı görülmektedir. Ayrıca okul yöneticilerinin 1’inin lisans, 3’ünün lisansüstü mezunu olduğu, 4’ünün 20 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olduğu ortaya konulmuştur.

Tablo 3. Meslek lisesi öğretmenlerinin tanıtıcı özelliklerine ilişkin dağılımı

	Sayı (n)
Cinsiyet	
Kadın	4
Erkek	6
Yaş grubu	
25-29 yaş arası	-
30-34 yaş arası	-
35-39 yaş arası	3
40-44 yaş arası	3
45-49 yaş arası	4
50 yaş ve üzeri	-
Öğrenim düzeyi	
Lisans	9
Lisansüstü	1
Doktora	-
Mesleki kıdem	
20 yıl ve altı	5
21 yıl ve üstü	5

Veri Toplama Süresi

Araştırmanın verileri okul yöneticilerine ve öğretmenlere 16 Kasım-30 Kasım arasında müsait oldukları zamanlarda yapılmak üzere yarı yapılandırılmış sorular verilmiş ve toplanmıştır.

Verileri Toplama Aracı

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerden elde edilen veriler, görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış sorular hazırlanıp görüşme formuna dönüştürülmüştür. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan, önceden hazırlanmış görüşme formları KKTC’de Mesleki Teknik ve Öğretim Dairesine bağlı Lefkoşa Bölgesinde bulunan tek ve en büyük endüstri meslek lisesi yönetici ve öğretmenlerine uygulanmıştır. Soruların açık, anlaşılır olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine uygun olan sorular meslek lisesinde görev yapan yöneticilere;

1. Okul yöneticileri sizce hangi girişimcilik özelliklerini taşımaktadır?
2. Okulunuzda sergilediğiniz girişimcilik özellikleri öğretmenlerin performansına ve okul başarısına etki etmekte midir?
3. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımasının artıları ve eksileri nelerdir?
4. Sizce okul yöneticileri okullarda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir?
5. İşinizle ilgili yenilikleri hangi sıklıkla takip edersiniz? Bu yeniliklerin ne kadarını okulunuzda uygulayabiliyorsunuz?
6. Okulunuzdaki işlere katılıyor musunuz? Bu işlerde ne gibi görevler üstleniyorsunuz?
7. Kurumunuzun gelişip ilerleyebilmesi için başka kurumlarla hangi sıklıkta çalışmalar yapmaktasınız?

Öğretmenlere;

1. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri sizce nelerdir?
2. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmen ve okul başarısına nasıl etki etmektedir?
3. Okul yöneticisinin girişimcilik özellikleri taşımasının artıları ve eksileri nelerdir?
4. Sizce okullarda okul yöneticileri okullarda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir?
5. Okul yöneticiniz işiyle ilgili yenilikleri hangi sıklıkla takip etmektedir? Bu yeniliklerin ne kadarını okulda uygulayabilmektedir?
6. Okul yöneticiniz okuldaki işlere katılıyor mu? Bu işlerde ne gibi görevler üstleniyor?
7. Okul yöneticiniz kurumunuzun gelişip ilerleyebilmesi için başka kurumlarla hangi sıklıkta çalışmalar yapmaktadır? Soruları yöneltmiştir.

Verilerin Toplanması

Öncelikle KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığında araştırma için izinler alınmıştır. Gönüllülük esasıyla araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin ve yöneticilerin isimleri, çalıştıkları okullar gizli tutularak hazırlanan sorulara yazılı cevap vermeleri istenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenebilmesi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, elde edilen verilerin küçük parçalara ayrılarak kodlanıp özetlenmesi olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2010). İçerik analizinde dört temel aşama bulunmaktadır.

1. Verilerin Kodlanması:

Her katılımcıya bir numara verilerek sorular hazırlanmıştır. Katılımcıların doğru ve anlamlı bir biçimde doldurduğu veriler incelenerek bölümlere ayrılır ve kavram olarak neyi temsil ediyorsa isimlendirilip kodlanmıştır. Tüm isimler kodlandıktan sonra liste yapılmıştır. Veriler incelenirken bu liste anahtar liste olarak kullanılmıştır. Daha sonra araştırma verileri incelenerek “benzer veya farklı görüşler” tespit edilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Veriler kodlandıktan sonra araştırmanın bulgularını oluşturan ana temalar, kategoriler ve alt temalar belirlenmiştir.

2. Temaların Bulunması:

Çalışmada içerik analizinin ilk adımı olan kodlama yapılarak her yöneticinin ve öğretmenin verdiği yanıtlar kodlanmıştır. Ardından benzer kodlar tespit edilerek temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan temalar kategorilere ayrılmıştır.

3. Verilerin Kodlanması ve Temalara Göre Düzenlenmesi:

Bu noktada araştırmaya katılanların açık bir dille görüşleri açıklanmaktadır. Verilerin kime ait olduğunu belirlemek için görüşme formlarına notlar düşülmüş ve araştırmaya katılanların sözleri olduğu gibi tırnak içerisinde aktarılmıştır. Ayrıca parantez içerisinde görüşme formunun hangi yarışmacıya ait olduğu da verilmiştir.

Örnek:

“.....” OY 3

OY: Okul Yöneticisi

MLÖ: Meslek Lisesi Öğretmeni

3: 3 Numaralı Katılımcı

4. Bulguların Yorumlanması:

Bu bölümde bulgular detaylı bir biçimde araştırmacı tarafından yorumlanmış ve açıklanmıştır. Araştırmanın nitel tekniğine uygun olarak yapılan yorumlama ilgili araştırma bölümündeki çalışmalarla da desteklenmiştir.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar

Çalışmanın bu bölümünde bulgular, bulgulara ait tablolar ve yorumları bulunmaktadır.

1. Alt probleme ilişkin bulgular

Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

a. Okul yöneticilerine göre girişimcilik özellikleri nelerdir?

Tablo 4. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin ne olduğuna ilişkin yönetici görüşleri

ANA TEMA	TEMA	N
Girişimci olarak gerekli kişisel özelliklere sahip olma	<i>Yaratıcı olmalı (N=2)</i> <i>Kararlı olmalı (N=1)</i> <i>Empati kurmalı (N=1)</i> <i>Özgüveni olmalı (N=1)</i> <i>Cesaretli olmalı (N=1)</i> <i>Yenilikleri takip etmeli (N=1)</i>	7
Girişimci olarak gerekli davranışsal özelliklere sahip olma	<i>Risk almalı (N=2)</i> <i>Lider olmalı (N=2)</i> <i>Esnek olmalı (N=2)</i> <i>Planlama yeteneği olmalı (N=1)</i> <i>Yönetim becerisi olmalı (N=1)</i> <i>Okul kültürünü tanımalı (N=1)</i> <i>Zamanı iyi yönetmeli (N=1)</i>	10
Girişimci olarak gerekli sosyal özelliklere sahip olma	<i>Motive edici olmalı (N=1)</i> <i>İletişim becerisi olmalı (N=1)</i> <i>Birleştirici ve işbirlikçi olmalı (N=1)</i>	3
Toplam		20

Tablo 4’te bakıldığı zaman okul yöneticilerinin sahip olmaları gereken girişimcilik özelliklerini kişisel, davranışsal ve sosyal özellikler olarak üç ana tema oluştuğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin görüşleri değerlendirildiğinde, girişimcilik özelliklerinden davranışsal özelliklerin ön plana çıkarıldığı görülmektedir.

“Girişimci olarak gerekli kişisel özelliklere sahip olma” ana temasına ait okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir:

Yaratıcı olmalı

OY 1: “*Alışlagelmiş klasik eğitim sisteminin kökleşmiş sorunları için öğretmen-öğrenci-çalışana değişik bakış açısı sunabilmek için yaratıcı olmalı.*”

OY 4: “*Yaratıcılık*”.

Kararlı olmalı

OY 1: “*Azimli ve kararlı çalışma ile hedefe varabilmek için kararlı olmalı.*”

Empati kurmalı

OY 3: “*Okul yöneticileri öncelikle empati yapabilmeli.*”

Özgüveni olmalı

OY 4: “*Özgüven*”

Cesaretli olmalı

OY 4: “*Cesaretli olmalı*”

Yenilikleri takip etmeli

OY 3: “*Yenilikleri takip etmeli.*”

“Girişimci olarak gerekli davranışsal özelliklere sahip olma” ana temasına ait okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir:

Risk almalı

OY 3: “*Kurumun yararına olabilecek riskleri almalıdır.*”

OY 2: “*Risk alabilmeli*”

Lider olmalı

OY 2: “*Lider olabilmeli*”

OY 1: “*Eğitimi daha iyiye çekebilmek için ulaşılabilir hedeflerin konması için liderlik yapabilmeli.*”

Esnek olmalı

OY 1: “*Yıllar önce hazırlanmış yasa, tüzük ve/veya ders içeriklerinin sınır oluşturmaması için esnek bir düşünce yapısına sahip olmalı*”.

Planlama yeteneği olmalı

OY 4: “Planlama yeteneği olmalı”

Yönetim becerisi olmalı

OY 4: “Yönetim becerisine sahip olmalı”

Okul kültürünü tanımalı

OY 3: “Okul kültürünü iyi tanımalı”

Zamanı iyi yönetmeli

OY 4: “Zaman yönetimini yapabilmeli”

“Girişimci olarak gerekli sosyal özelliklere sahip olma” ana temasına ait okul yöneticilerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Motive edici olmalı

OY 4: “Motivasyon sahibi olmalı.”

İletişim becerisi olmalı

OY 4: “İletişim becerisine sahip olmalıdır.”

Birleştirici ve işbirlikçi olmalı

OY 2: “Okul yöneticileri birleştirici ve işbirlikçi olabilmelidir.”

b. Okul yöneticilerinin sergilediği girişimcilik özellikleri öğretmenlerin performansına ve okul başarısına etki etmekte midir?

Tablo 5. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına etki etmekte midir? Sorusuna ilişkin yönetici görüşleri.

ANA TEMA		TEMA	N
Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmenin ve okulun başarısına etki etmektedir.	Olumlu	<i>Yaratıcılık ve kararlılık yönünde (N=1) Pozitif enerji, motivasyon ve empati kurabilme (N=1) Evet</i>	3
	Olumsuz	<i>İşbirliği olmazsa etki etmez (N=1)</i>	1
		Toplam	4

Tablo 5'e bakıldığı zaman okul yöneticilerinin girişimci özellikleri taşımaları öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına olumlu yönde etki edip etmediği yönünde yöneticilerin görüşlerine başvurulmuştur. Okul yöneticilerinin çoğunluğunun olumlu görüş bildirdiği görülmektedir. Yöneticilerin bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmenin ve okulun başarısına etki etmektedir yönündeki olumlu görüşler;

OY 1: *“Evet. Yaratıcılık ve kararlılık yönünde olumlu olduğunu düşünüyorum.”*

OY 4: *“Evet”*

OY 3: *“Evet öğretmenlerin performansını etkilediğine inanıyorum. Motivasyon, pozitif enerji, empati kurabilme okul başarısını doğrudan etkileyen faktörlerdir.”*

Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmenin ve okulun başarısına etki etmektedir yönündeki olumsuz görüşler;

OY 2: *“İdari olarak alınan kararlar bütün okulla ilgili olduğundan birlikte hareket etmekte ve iş bölümüyle daha kaliteli işler ortaya çıkmaktadır. Sadece okul yöneticisinin girişimci özellikleri etki etmemektedir.”*

c. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı ve eksi yönleri nelerdir?

Tablo 6. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı ve eksi yönlerini ortaya koymak için yöneticilere ilişkin görüşler

ANA TEMA	TEMA	N
Girişimci özellik taşımanın artı yönleri vardır	<i>Okulun gelişmesini sağlar(N=1)</i> <i>Yenilikçi okul yönetimi (N=2)</i> <i>Okulun amaçlarına ulaşmasını sağlar(N=1)</i> <i>Öğretmene örnek olur(N=1)</i> <i>Farklı bakış açısı(N=1)</i> <i>Çözüm üretme(N=1)</i> <i>Hedefleri ihtiyaçlara göre belirlemesini sağlar. (N=1)</i>	8
Girişimci özellik taşımanın eksi yönleri vardır	<i>Yorgunluk oluşur. (N=1)</i> <i>Geleneksel okul yönetimine göre idare eder. (N=1)</i> <i>İş ve yaşam dengesi sağlayamaz(N=1)</i> <i>Öğretmen her şeyi sizden bekler(N=1)</i>	4
Toplam		12

Tablo 6’da okul yöneticilerine göre yöneticilerin girişimcilik özellikleri taşımalarının olumlu yönlerinin olduğu görülmektedir.

“Girişimci özellik taşımasının artı yönleri vardır” ana temasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri aşağıdaki gibidir.

Okulun gelişmesini sağlar

OY 4: “Okulun gelişmesini ve varlığını etkili bir şekilde sürdürmesini sağlar.”

Yenilikçi okul kültürü yaratır

OY 4: “Yenilikçi okul kültürü yaratma yoluyla öğrenim ve öğretime özel ilgi duyarak bunu geliştirir.

OY 3: “Okulu daha iyi yerlere taşımak için yenilikleri takip eder.”

Okulun amaçlarına ulaşmasını sağlar

OY 4: “Okulun amaçlarına ulaşmasını fırsatları okula taşıyarak sağlar.”

Öğretmene örnek olur

OY 3: *“Girişimcilik ruhunu taşırsanız öğretmen de sizi örnek alır.”*

Farklı bakış açısı

OY 1: *“Olayları farklı bakış açısıyla görebilme.”*

Çözüm üretme

OY 1: *“Problemlere anında çözüm üretebilir.”*

Hedefleri ihtiyaçlara göre belirlemesini sağlar.

OY 1: *“Hedeflerini günümüz ihtiyaçlarına göre belirler ve düzenler.”*

“Girişimci özellik taşımasının eksi yönleri vardır” ana temasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri aşağıdaki gibidir.

Yorgunluk oluşur

OY 3: *“Gün içinde yoğun çalışmak zaman zaman yorgunluğa sebep olur.”*

Geleneksel okul yönetimine göre idare eder.

OY 1: *“Girişimcilik özelliği taşımaması halinde yönetimi geçmişten gelen okul kültürüne göre veya tam günümüze uyum sağlamayan yasa/tüzüklere göre geleneksel olarak yönetir.”*

İş ve yaşam dengesi sağlayamaz

OY 4: *“Girişimci kişiler genellikle iş ve yaşam dengesini sağlayamazlar.”*

Öğretmen her şeyi sizden bekler

OY 2: *“Öğretmen her şeyi sizden bekler, olumsuz bir şey geliştiğinde hesap sorabilir.”*

- d. **Okul yöneticileri okulda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir?**

Tablo 7. Okul yöneticilerinin okullarda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir? Sorusuna ilişkin yönetici görüşleri.

ANA TEMA	TEMA	N
Girişimcilik özelliklerini sergileyememektedir	<i>Planladığınız şeyleri yapamıyoruz (N=1)</i> <i>Tek başımıza hareket edemiyoruz (N=1)</i> <i>Öğretmenler tarafından tepki görebiliriz (N=1)</i> <i>Sergileyemiyoruz (N=1)</i>	4
Toplam		4

Tablo 7’de görüldüğü üzere okul yöneticileri okullarında girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyemedikleri yönünde görüş ortaya koymuşlardır.

Aşağıda okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini sergileyemediklerine ilişkin görüşleri verilmiştir.

OY 2: “Okul kültürünün köklü olduğu okullarda öğretmenler kabul gördüğü şeylerden vazgeçmemekte, konusunda direnç göstermektedir. Yönetim olarak ısrarcı olduğunuzda sizlere de tavır sergileyebilmektedirler. Bu yüzden sergilenememektedir.”

OY 4: “Sergileyememektedir.”

OY 1: “Okul yöneticisi tek başına hareket edemez. Bakanlık ve öğretmenin desteği olursa girişimcilik neticesinde alınan/uygulanan kararlarla hedefe ulaşabiliriz. Okul yöneticisi ben girişimciyim hedefim, kararlarım bunlar diyerek başarılı olamaz. Destek varsa girişimcilik özellikleri sergilenebilir.”

OY 3: “Bence yeteri kadar sergileyememektedir. Gün içinde planladığınız şeylerin bazen yarısını bazen de hiçbirini yapamazsınız. Bundan dolayı yeterli değil diye düşünürüm.”

- e. **Okul yöneticileri işleriyle ilgili yenilikleri hangi sıklıkla takip etmekte ve ne kadarını okullarında uygulayabilmektedir?**

Tablo 8. Okul yöneticilerinin yenilikleri hangi sıklıkla takip ettiklerine yönelik yönetici görüşleri.

TEMA	N
Sürekli	1
Zaman buldukça	2
Takip ediyorum	1
Toplam	4

Tablo 8’de görüldüğü gibi okul yöneticilerinin 1’i işleriyle ilgili yenilikleri sürekli takip ettiği, 2 yönetici de zaman buldukça, 1 kişi de takip edebildiği yönünde görüş ortaya koymuştur.

Sürekli

OY 1: *“Yenilikleri sürekli bilimsel yayın ve akademisyen kitaplarından takip etmekteyim.”*

Zaman buldukça

OY 3: *“Zaman bulduğum sürece yenilikleri takip etmek isterim.”*

OY 2: *“Zaman buldukça seminerleri takip etmeye çalışıyorum.”*

Takip ediyorum

OY 4: *“Takip ediyorum.”*

Tablo 9. Okul yöneticilerinin yeniliklerin ne kadarını okullarında uygulayabildikleri yönündeki görüşleri

ANA TEMA	TEMA	N
Okul yöneticileri yenilikleri okullarda uygulayabilmektedir.	Olumlu	<i>Okulda uygulanabilirse ikna ederim. (N=1)</i>
	Olumsuz	<i>Yoğunluktan uygulayamıyorum. (N=1)</i> <i>Okulun alt yapısı ve Bakanlığa uyumlu olmalı. (N=1)</i> <i>Geri dönütleri dikkate alıyoruz. (N=1)</i>
Toplam		4

Tablo 9’da görüldüğü üzere okul yöneticileri işleriyle ilgili yenilikleri okullarında uygulamakta sıkıntı çektikleri yönünde görüş ortaya koymuşlardır.

Yöneticilerin işleriyle ilgili yenilikleri okullarında uygulamakta yaşadıkları sorunlara ilişkin olumsuz görüşler;

OY 1: “Okul yapısı ve Bakanlığın bu yeniliklerden haberdar olmaması yeniliklerin uygulanmasında engel/geciktirme oluşturmaktadır.

OY 4: “Yenilikleri yoğunluktan dolayı bazılarını uygulayamıyorum.”

OY 2: “Bazı öğrendiklerimizi uygulamaya ve ne kadar kabul gördüğünü, geri dönütlerin ne olduğunu dikkate alıyoruz. Bu yüzden uygulayamıyoruz.”

Yöneticilerin işleriyle ilgili yenilikleri okullarında uygulamakta yaşadıkları sorunlara ilişkin olumlu görüşler;

OY 3: *Takip ettiğim yenilikler okulumda uygulanabilirse bunu kabul ettirmeye çalışırım. Karşımdaki kişileri ikna etmek isterim.*”

f. Okul yöneticileri okuldaki işlere katılıyor mu? Üstlendikleri görevler nelerdir?

Araştırmaya katılan 4 yönetici de okuldaki işleri katıldıklarını ifade etmişlerdir. Yöneticiler okulda üstlendikleri görevlerde iş ayrımı yapmadan her türlü görevi

yapabileceklerini, okulun ilerlemesine katkı koymak adına yerine getirdiklerini ifade etmişlerdir.

OY 1: “Okuldaki her türlü işin planlaması ve uygulanması basamaklarının tümüne katılıyorum.”

OY 4: “Okulumdaki işlere katılıyorum. Okul müdürünün verdiği tüm görevleri üstlenip yerine getiriyorum.”

OY 3: “Evet okulumdaki işlere katılıyorum. Çünkü okulumu seviyorum ve ben bu okul için çalışıyorum. Okulumu daha iyi yerlere taşıyacaksa görev ayrımı yapmam.”

OY 2: “Evet katılıyorum. Okul müdürünün verdiği görevleri yapmaya çalışıyorum.”

g. Kurumun gelişip ilerleyebilmesi için diğer kurumlarla hangi sıklıkla çalışmalar yapılmaktadır?

Tablo 10. Kurumun gelişip ilerlemesi için başka kurumlarla hangi sıklıkla çalışma yapıldığına ilişkin yönetici görüşleri

TEMA	N
Fırsat ve imkân buldukça	1
Sıklıkla	2
İletişime geçildiği zaman	1
Toplam	4

Tablo 10’da görüldüğü gibi yöneticiler kurumlarının gelişip ilerleyebilmesi için diğer kurumlarla fırsat buldukça, sıklıkla, iletişime geçildiği zaman ve zaman zaman şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Sıklıkla

OY 1: “İnternet sayesinde Avrupa ülkelerinde eğitim veren meslek liselerini sıklıkla takip etmekte ve mail yolu ile görüş alışverişi yapmaktayım.”

OY 4: “Başka kurumlarla sıklıkla çalışmalar yapmaktayım.”

Fırsat ve imkân buldukça

OY 3: “Fırsat ve imkân buldukça Milli Eğitim Bakanlığında ilgili dairemizle ve iş dünyasındaki üniversitelerle bir araya gelmeye çalışıyoruz.

İletişime geçildiği zaman

OY 2: “İlgili okulla iletişime geçirildiğinde yapılmaktadır.”

2. Alt probleme ilişkin bulgular

Meslek lisesi öğretmenlerinin yöneticilerin girişimcilik özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

a) Öğretmen görüşlerine göre girişimcilik özellikleri nelerdir?

Tablo 11. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin ne olduğuna ilişkin öğretmen görüşleri

ANA TEMA	TEMA	N
Girişimci olarak gerekli kişisel özelliklere sahip olma	<p><i>Yaratıcı olmalı (N=2)</i> <i>Empati kurmalı (N=1)</i> <i>Cesaretli olmalı (N=4)</i> <i>Yenilikleri takip etmeli (N=7)</i> <i>Çalışkan olmalı (N=2)</i> <i>Hırslı olmalı (N=1)</i> <i>Zeki Olmalı (N=2)</i> <i>Başarıyı seven (N=2)</i></p>	21
Girişimci olarak gerekli davranışsal özelliklere sahip olma	<p><i>Programlı (Planlı) olmalı (N=3)</i> <i>Risk almali (N=6)</i> <i>Yönetim becerisi olmalı (N=3)</i> <i>Zamanı iyi yönetmeli (N=4)</i> <i>Problem çözebilmeli (N=1)</i> <i>Maddi kaynakları iyi kullanan (N=1)</i></p>	18
Girişimci olarak gerekli sosyal özelliklere sahip olma	<p><i>Motive edici olmalı (N=1)</i> <i>İletişim becerisi olmalı (N=7)</i></p>	8
Toplam		47

Tablo 11’de görüldüğü gibi okul yöneticilerinin sahip olmaları gereken girişimcilik özelliklerini kişisel, davranışsal ve sosyal özellikler olarak üç ana tema oluştuğu görülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin görüşleri değerlendirildiğinde, girişimcilik özelliklerinden kişisel özelliklerin ön plana çıktığı görülmektedir.

“Girişimci olarak gerekli kişisel özelliklere sahip olma” ana temasına ait öğretmenlerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

Yaratıcı olmalı

MLÖ 7: “*Yaratıcı olmalı.*”

MLÖ 3: “*Yaratıcılığı olmalıdır.*”

Empati Kurmalı

MLÖ 3: “*Empati kurmalı.*”

Cesaretli olmalı

MLÖ 7: “*Cesaretli olmalı.*”

MLÖ 2: “*Cesareti yüksek olmalı.*”

MLÖ 8: “*Cesaretli olmalı.*”

MLÖ 3: “*Cesur olmalı.*”

Yenilikleri takip etmeli

MLÖ 10: “*Yenilikleri takip eden.*”

MLÖ 1: “*Yenilik yapmalı.*”

MLÖ 5: “*Yeniliklere açık olmalı.*”

MLÖ 6: “*Yenilikçi olması gerekir.*”

MLÖ 3: “*Yenilikleri takip eden kişi olmalı.*”

MLÖ 2: “*Yenilikçi olmalıdır.*”

MLÖ 7: “*Yeniliklere açık olmalı ve takip etmelidir.*”

Çalışkan olmalı

MLÖ 2: “*Çalışkan olmalı.*”

MLÖ 9: “*Yönetici çalışkan olmalı ve çalışmalıdır.*”

Hırslı olmalı

MLÖ 3: “*Okul yöneticileri hırslı olursa girişimcilikte başarılı olur.*”

Zeki olmalı

MLÖ 10: *“Zeki.”*

MLÖ 9: *“Yönetici zeki olmalı.”*

Başarıyı seven

MLÖ 3: *“Okul yöneticisi başarıyı sevmeli.”*

MLÖ 10: *“Başarılı olmayı sevmeli.”*

“Girişimci olarak gerekli davranışsal özelliklere sahip olma” ana temasına ait öğretmenlerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

Programlı (Planlı) olmalı

MLÖ 5: *“Planlı olması gerekir.”*

MLÖ 1: *“Programlı olmalı.”*

MLÖ 2: *“Planlı olmalı.”*

Risk almalı

MLÖ 7: *“Risk alabilmeli.”*

MLÖ 6: *“Yenilikleri takip ederek gereken riskleri alabilmeli.”*

MLÖ 8: *“Risk almalıdır.”*

MLÖ 5: *“Risk alması.”*

MLÖ 1: *“Risk almayı seven.”*

MLÖ 10: *“Risk almalı.”*

Yönetim becerisi olmalı

MLÖ 8: *“Yönetimi iyi olmalı.”*

MLÖ 1: *“Yönetme becerisi olmalıdır.”*

MLÖ 9: *“İyi yöneten olmalı.”*

Zamanı iyi yönetmeli

MLÖ 3: “Zaman önemlidir. Doğru kullanılmalıdır.”

MLÖ 2: “Zamanı iyi kullanmalı.”

MLÖ 10: “Yönetici zamanı iyi kullanmalıdır.”

MLÖ 1: “Zamanı iyi yönetmeli.”

Problem çözebilmeli

MLÖ 9: “Sorun çözebilen yönetici olmalıdır.”

Maddi kaynakları iyi kullanan

MLÖ 9: “Maddi kaynakları iyi kullanmalıdır.”

“Girişimci olarak gerekli sosyal özelliklere sahip olma” ana temasına ait öğretmenlerin görüşleri aşağıda verilmiştir:

Motive edici olmalı

MLÖ 10: “Öğretmeni motive eden olmalı.”

İletişim becerisi olmalı

MLÖ 5: “Etrafındakilerle iletişim kurmakta iyi olması gerekir.”

MLÖ 8: “İletişimi güçlü olmalı.”

MLÖ 2: “Ayrıca öğretmenleri ile iyi iletişimi olmalıdır.”

MLÖ 6: “İletişimi çok güçlü olmalıdır.”

MLÖ 7: “Yöneticilerin iletişim özellikleri güçlü olmalıdır.”

MLÖ 3: “Okuldaki öğretmen ve öğrencilerle iletişimi iyi olmalı.”

MLÖ 1: “İletişimi güçlü.”

b) Okul yöneticilerinin sergilediği girişimcilik özellikleri öğretmenlerin performansına ve okul başarısına etki etmekte midir?

Tablo 12. Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına etki etmekte midir? Sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri

ANA TEMA		TEMA	N
Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmenin ve okulun başarısına etki etmektedir.	Olumlu	<i>İletişimde olur ve bağ kurar. (N=1)</i> <i>Mutlu bir ortamda çalışma. (N=1)</i> <i>Öğretmen başarılı olur. (N=1)</i> <i>Yöneticinin yeniliklere açık olması (N=1)</i> <i>Öğretmenle uyumlu çalışma (N=1)</i> <i>Olumlu etkilemekte (N=2)</i>	7
	Olumsuz	<i>İletişimi kötü yönetici (N=1)</i> <i>Olumsuz etkiler (N=1)</i>	2
		Toplam	9

Tablo 12’ye bakıldığı zaman okul yöneticilerinin girişimci özellikleri taşımaları öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına olumlu yönde etki edip etmediği yönünde öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuştur. Öğretmenlerin çoğunluğunun olumlu görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmenin ve okulun başarısına olumlu etki etmektedir yönündeki olumlu görüşler;

MLÖ 5: “Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri okulu olumlu yönde etkilemektedir. Yönetici öğretmenleri ile sürekli iletişimde olur ve onlarla daha iyi bağ kurar.”

MLÖ 8: “Olumlu etkilemekte.”

MLÖ 2: “Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmenleri olumlu etkilemektedir. Öğretmen başarılıysa öğrenci de başarılıdır. Yani okulun başarısı artmaktadır.”

MLÖ 6: “Olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum. Bir yönetici yeniliklere ne kadar açık ise bulunduğu okulun başarısını öğretmenleri ile birlikte en üst seviyeye taşır.”

MLÖ 1: “Öğretmeni olumlu etkilemektedir. Öğretmenle uyumlu çalışırsa başarılı olur.”

MLÖ 9: “Öğretmeni olumlu etkiler. Mutlu bir ortamda çalışan öğretmen başarılı olur.”

MLÖ 10: “Olumlu etkilemektedir.”

Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmenin ve okulun başarısına etki etmektedir yönündeki olumsuz görüşler;

MLÖ 3: “İletişimi kötüyse olumsuz etkiler. Genellikle yöneticilerin iletişimleri kötüdür.”

MLÖ 7: “Olumsuz etkilemektedir.”

c) Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı ve eksi yönleri nelerdir?

Tablo 13. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı ve eksi yönlerini ortaya koymak için öğretmenlere ilişkin görüşler.

ANA TEMA	TEMA	N
Girişimci özellik taşımanın artı yönleri	<i>Okulun ve öğretmenlerin ilerlemesini ve gelişmesini sağlar(N=2)</i> <i>Çözüm üretme(N=2)</i> <i>Okulun başarısını artırır. (N=5)</i> <i>Doğru konularda girişimcilik yapmalı. (N=1)</i>	10
Girişimci özellik taşımanın eksi yönleri	<i>Her şeye karışması (N=3)</i> <i>Risk almak (N=3)</i> <i>İletişimin zayıf olması (N=2)</i> <i>Düzensizlik yaratabilir (N=1)</i>	9
Toplam		19

Tablo 13’te öğretmenlere göre okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının olumlu yönlerinin olduğu görülmektedir.

“Girişimci özellik taşımasının artı yönleri vardır” ana temasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri aşağıdaki gibidir.

Okulun ve öğretmenlerin ilerlemesini ve gelişmesini sağlar(N=2)

MLÖ 6: *“Bana göre bulunduğu okulun gelişmesini ve ileri gitmesini en üst seviyede tutabilmesi.”*

MLÖ 7: *“Bulunmuş olduğu okulu öğretmenleri ile birlikte her zaman ileriye ve yeniliğe taşıyabilmesi.”*

Çözüm üretme

MLÖ 10: *“Sorun çözebilmesi artı yönüdür.”*

MLÖ 8: *“İşle ilgili konularda her şeye çözüm üretebilir.”*

Okulun başarısını artırır

MLÖ 9: *“Artı yönü bence okulun başarısını artırır.”*

MLÖ 1: *“Başarıyı olumlu etkilediği için önemlidir.”*

MLÖ 2: *“Her zaman okulunu başarılarla yönetir.”*

MLÖ 3: *“Okulun başarısını artırır. Herkes daha fazla çalışır.”*

MLÖ 6: *“Bulunduğu okulun başarısını en üst seviyede tutar.”*

Doğru konularda girişimcilik yapmalı

MLÖ 4: *“Okul yöneticisi gerçekten doğru konularda girişimcilik yaparsa olumlu olur.”*

“Girişimci özellik taşımasının eksi yönleri vardır” ana temasına ilişkin öğretmenlerin görüşleri aşağıdaki gibidir.

Her şeye karışması

MLÖ 8: *“Her şeye karışabilir.”*

MLÖ 1: *“Her şeyi kontrol etmeye çalışır.”*

MLÖ 4: *“Gerekli gereksiz her şeye karışarak girişimcilik yapması.”*

Risk almak

MLÖ 10: *“Risk aldığı durumu iyi seçememesi eksi yönüdür.”*

MLÖ 6: “Başarıyı yakalamak için aldığı riskler olumsuz olabilir.”

MLÖ 7: “Eksi yönü yöneticilerin çok fazla risk alması.”

İletişimin zayıf olması

MLÖ 2: “Bazı yöneticilerin iletişimi kötüdür. Bu eksi yönüdür.”

MLÖ 3: “İletişiminin kötü olması başarısız olmasını sağlar.”

Düzensizlik yaratabilir

MLÖ 5: “Yöneticilerin sürekli değişiklik yapması düzensizliğe sebep olur.”

d) Okul yöneticileri okulda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir?

Tablo 14. Okul yöneticilerinin okullarda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir? Sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri.

ANA TEMA	TEMA	N
Girişimcilik özelliklerini sergilemektedir	Olumlu <i>İmkanları varsa (N=1)</i> <i>Bağımsız olursa (N=1)</i>	2
	Olumsuz <i>Öğretmen sorun çıkarır (N=3)</i> <i>Bakanlık izin vermez (N=2)</i> <i>Tek başına karar alamaz (N=1)</i> <i>Sergileyemez (N=1)</i>	7
Toplam		9

Tablo 14’te de görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğunluğu okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini sergileyemediklerini düşünmektedir.

Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini sergilemektedir yönündeki olumlu görüşleri aşağıda verilmiştir.

İmkanları varsa

MLÖ 2: *“İmkanları doğrultusunda evet sergilemektedirler.”*

Bağımsız olursa

MLÖ 6: *“Tek başlarına bağımsız olarak hareket edebilirlerse evet sergileyebilirler.”*

Okul yöneticileri girişimcilik özelliklerini sergilemektedir yönündeki olumsuz görüşleri aşağıda verilmiştir.

Öğretmen sorun çıkarır

MLÖ 9: *“Hayır. Öğretmenler bazı konularda sorun çıkarır.”*

MLÖ 5: *“Hayır. Öğretmen sorun çıkarır.”*

MLÖ 8: *“Hayır. Öğretmen her şeyi kabul etmez. Onaylamadığı bir şey olamaz.”*

Bakanlık izin vermez

MLÖ 10: *“Hayır. Çünkü bakanlık izin vermez.”*

MLÖ 1: *“Hayır. Bakanlığa bağlı olduğu için tek başına hareket edemez.”*

Tek başına karar alamaz

MLÖ 3: *“Hayır. Yöneticiler tek başına karar alamaz.”*

Sergileyemez

MLÖ 7: *“Hayır sergileyemez.”*

e) **Okul yöneticileri işleriyle ilgili yenilikleri hangi sıklıkla takip etmekte ve ne kadarını okullarında uygulayabilmektedir?**

Tablo 15. Okul yöneticilerinin yenilikleri hangi sıklıkla takip ettiklerine yönelik öğretmen görüşleri

TEMA	N
Her zaman	7
Sürekli, devamlı	3
Toplam	10

Tablo 15’te görüldüğü gibi öğretmenlerin 7’si okul yöneticisinin işleriyle ilgili yenilikleri her zaman takip ettiğini, 3 öğretmen sürekli takip ettiği yönünde görüş ortaya koymuştur.

Her zaman

MLÖ 9: *“Her zaman takip eder.”*

MLÖ 8: *“Yenilikleri her zaman takip eder.”*

MLÖ 10: *“Her zaman takip eder.”*

MLÖ 3: *“Her zaman takip ettiğini düşünüyorum.”*

MLÖ 2: *“Her zaman takip etmektedir.”*

MLÖ 6: *“Her zaman takip etmektedir.”*

MLÖ 5: *“Her zaman yenilikleri takip eder.”*

Sürekli

MLÖ 1: *“Devamlı takip ediyor.”*

MLÖ 7: *“Sürekli takip etmektedir.”*

MLÖ 4: *“Okul yöneticimiz çok meraklı bir insandır. Kendini sürekli yenilediğini düşünüyorum.”*

Tablo 16. Okul yöneticilerinin yeniliklerin ne kadarını okullarında uygulayabildikleri yönünde meslek lisesi öğretmenlerinin görüşleri.

TEMA	N
Bakanlık izin vermez.	4
Sorun yaşar.	5
Maddi konularda yeterli ise uygulayabilir.	1
Toplam	10

Tablo 16’da görüldüğü üzere öğretmenler okul yöneticilerinin işleriyle ilgili yenilikleri okullarında uygulamakta sıkıntı çektiklerini düşünmektedirler.

Yöneticilerin işleriyle ilgili yenilikleri okullarında uygulamakta yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmenlerin görüşleri;

Bakanlık izin vermez

MLÖ 7: *“Tümünü okulda uygulayamaz. Çünkü bakanlık izin vermez.”*

MLÖ 6: *“Bu yenilikleri uygulayabilmesi için bağlı olduğu bakanlıkla tümünü uygulayamaz.”*

MLÖ 2: *“Hepsini uygulayabileceğini düşünmüyorum. Bakanlık bu noktada yöneticileri kendi kararlarını almakta serbest bırakmamıştır.”*

MLÖ 10: *“Bakanlık engel olmazsa uygular.”*

Sorun yaşar

MLÖ 5: *“Elinden geldiği kadar uygulamaya çalışır ama sorun yaşar.”*

MLÖ 9: *“Uygulamakta sorun yaşar.”*

MLÖ 1: *“Uygulamada sıkıntı yaşar.”*

MLÖ 8: *“Uygulamada engellerle karşılaşır.”*

MLÖ 4: *“Ancak birçok yeniliği okulda uygulamakta sıkıntı yaşar.”*

Maddi konularda yeterli ise uygulayabilir.

MLÖ 3: *“Yenilikleri maddi sıkıntı yoksa uygulayabilir.”*

f) Okul yöneticileri okuldaki işlere katılıyor mu? Üstlendikleri görevler nelerdir?

Araştırmaya katılan 10 öğretmen de okul yöneticisinin okuldaki işlere katıldığını ifade etmiştir.

Tablo 17. Okul yöneticilerinin okulda üstlendikleri görevlere ilişkin meslek lisesi öğretmenlerinin görüşleri.

TEMA	N
Yönetim ile ilgili işlere katılır.	7
Sürekli iletişim kurar.	1
Kendine uygun her işi yapar.	2
Toplam	10

Tablo 17’de de görüldüğü gibi öğretmenler okul yöneticilerinin daha fazla yönetimle ilgili işlere katıldığını düşünmektedir. Okul yöneticilerinin okulda nasıl işler yaptığına ilişkin meslek lisesi öğretmenlerinin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Yönetim ile ilgili işlere katılır.

MLÖ 9: “Her işi yapması uygun değildir. Koordine ederek yönetim kısmında çalışır.”

MLÖ 2: “Yönetim kısmında daha verimli olduğunu düşünüyorum.”

MLÖ 4: “Okuldaki işlerle ilgili görüş ve önerilerini sunuyor. Görev olarak da yöneticilik görevini üstlenir.”

MLÖ 1: “Yönetim kısmındaki görevleri sürdürebilmekte.”

MLÖ 6: “Daha çok idari kısmında görevlere katılmakta. Okuldaki bölümlerle ilgili çalışmalara fiziksel olarak katılmamaktadır.”

MLÖ 10: “Yönetime katılır. Ama iş yapımında bilgisi olmadığı için yapamaz.”

MLÖ 7: “Sadece yönetimle ilgili görevler üstlenir.”

Sürekli iletişim kurar.

MLÖ 5: “Yardım eder ve sürekli iletişim kurar.”

Kendine uygun her işi yapar.

MLÖ 8: “*Yapabileceği şeylere katılır. Kendine uygun her işi yapar.*”

MLÖ 3: “*Her zaman her işe yardımcı olur. Uygun işleri yapar.*”

g) Okul yöneticiniz kurumun gelişip ilerleyebilmesi için diğer kurumlarla hangi sıklıkla çalışmalar yapılmaktadır?

Tablo 18. Kurumun gelişip ilerlemesi için başka kurumlarla hangi sıklıkla çalışma yapıldığına ilişkin meslek lisesi öğretmenlerinin görüşleri

TEMA	N
Her zaman	2
Gerektiği zaman	5
Zaman zaman	1
Hiç yapmaz	2
Toplam	10

Tablo 18’de görüldüğü gibi meslek lisesi öğretmenleri okul yöneticilerinin kurumlarının gelişip ilerleyebilmesi için diğer kurumlarla her zaman, gerektiği zaman, zaman zaman yapar ve hiç yapmaz şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Meslek lisesi öğretmenlerinin okul yöneticilerinin kurumlarının gelişip daha ileriye gidebilmesi için başka kurumlarla yaptıkları çalışmalara ilişkin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Her zaman

MLÖ 10: “*Her zaman yapar.*”

MLÖ 3: “*Her zaman çalışır. Uygun gördüğü noktalarda iletişime geçer.*”

Gerektiği zaman

MLÖ 6: “*Uygun olduğunu düşündüğü projelerde gerektiği zaman katılım yapar.*”

MLÖ 1: “*İhtiyaç olduğu ve gerektiği müddet yapmaktadır.*”

MLÖ 2: “Gerekli gördüğü sürece iş birliği yapmaktadır.”

MLÖ 4: “Okul yöneticimiz kurumumuzun gelişip ilerleyebilmesi için başka kurumlarla gerektiği kadar çalışmalar yapmaktadır.”

MLÖ 9: “Gerektiği zaman.”

Zaman zaman

MLÖ 8: “Zaman zaman yapar.”

Hiç yapmaz

MLÖ 7: “Hiç yapmaz.”

MLÖ 5: “Yapmamaktadır.”

BÖLÜM V

Tartışma

Bu bölümde araştırmanın bulgularına ilişkin tartışma bölümü bulunmaktadır.

Bu çalışmada, okul yöneticileri ve meslek lisesi öğretmenleri okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerine ilişkin görüşlerinin neler olduğunu ifade etmişlerdir. Okul yöneticileri, davranışsal özelliklerin, meslek lisesi öğretmenleri ise yöneticilerin kişisel özelliklerinin daha önemli olduğu görüşünü ortaya koymuşlardır. Tarhan (2019)'da yapmış olduğu bir çalışmada girişimcilik özelliklerinde kişisel özelliklerin önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yapılan bu araştırmanın sonuçları Tarhan (2019)'ın çalışmasının sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Okul yöneticileri bu çalışmada yöneticilerin risk alan, lider olan, yönetme becerisi olan, planlama yapabilen girişimcilik özelliklerine sahip olmaları gerektiği yönünde sonuç ortaya koymuştur. Yazıcı (2014)'da yapmış olduğu bir çalışmada okul yöneticilerinin risk alan, rekabetçi olan, yenilikçi, öncü olma gibi girişimcilik özelliklerine sahip olmaları gerektiği yönünde bir sonuca ulaşmıştır. Elde edilen bu sonuçlar çalışmanın sonuçları ile örtüşmektedir.

Altan (2018) yapmış olduğu “Eğitim Yöneticilerinin Yansıtıcı Düşünce, Stratejik Yönetim ve Girişimcilik Anlayışlarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini sergiledikleri, kurumlarındaki işlere sıklıkla gönüllü ve aktif olarak katıldıklarını ayrıca kendi kurumlarının gelişmesi amacıyla sıklıkla diğer kurum ve kuruluşlarla çalışma yaptıklarını söylemişlerdir. Ulaşılan sonuçlar bu çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Bayrak ve Terzi (2004), yapmış oldukları bir çalışmada kurumları oluşturan temel özelliklerden birinin girişimcilik olduğunu ifade etmişlerdir. Girişimciliğin 2 temel noktası yaratıcılık ve yenilikçilik olarak görülmektedir. Okulların yapılarının girişimcilik özellikleri taşıyan yöneticilerle sağlanabileceği ifade edilmiştir. Yapılan bu çalışmada da okul yöneticileri işleriyle ilgili yapılan yenilikleri sıklıkla takip ettiklerini, imkanları doğrultusunda kurumlarında uygulayabildiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca kurumlarındaki işlere gönüllü olarak iş ayırımı yapmadan her

zaman katıldıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan okul yöneticileri kurumlarının gelişip ilerleyebilmesi için başka kurumlarla sürekli iletişim içerisinde olduklarını vurgulamışlardır.

Köybaşı (2016), “Okul Yöneticilerinin Girişimcilik, Öz Yerlilik ve Örgütsel Bağlılık Algılarının Analizi” adlı çalışmasında okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinden yenilikçi ve iş birliği içerisinde olmanın önemli olduğu yönünde sonuca ulaşmıştır. Bu çalışmada da okul yöneticileri ve meslek lisesi öğretmenleri risk alabilme, lider olmalı, esnek olmalı, planlama yeteneğinin olmalı, yönetim becerisi olmalı, okul kültürünü iyi tanımalı, zamanı iyi yönetmeli, cesaretli olmalı, yenilikleri takip etmeli, çalışkan, hırslı ve zeki olmalı şeklinde ifade etmişlerdir.

“İlkokul Öğretmenlerinin Girişimcilik Becerisine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada Akyürek ve Şahin (2013) girişimci ve girişimcilik özelliklerinin neler olduğu üzerinde durmuş ve kişilerdeki girişimcilik özelliklerinin gelişmesinde başarmaya ihtiyaç duyma, risk alma, yenilikçi olma, yaratıcı olma, özgüvenli olmanın önemli olduğunu ifade etmiştir. Yapılan bu çalışmada ise okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin neler olduğu üzerinde durulmuş, araştırmaya katılan okul yöneticileri davranışsal özelliklerin önemli olduğunu ifade ederek risk almanın, lider olmanın, esnek olmanın, planlama yeteneğine sahip olmanın, yönetim becerisine sahip olmanın, okul kültürünü iyi tanımanın ve zamanı iyi yönetmenin önemini ifade etmişlerdir.

Bir başka çalışmada da Morris (1998) girişimci kişilerin önceden fırsatları görmesi, fikir üretmesi, kaynakları önceden görüp tespit etmesi, bulduğu fikirleri uygulaması, yönetmesi, risk alabilmesi olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmada da yöneticilerde bulunması gereken özellikler risk alabilmeli, lider olmalı, esnek olmalı, planlama yeteneği olmalı, yönetim becerisi olmalı, okul kültürünü iyi tanımalı ve zamanı iyi yönetmeli, yaratıcı olmalı, empati kurabilmeli, cesaretli olmalı, yenilikleri takip etmeli, çalışkan olmalı, hırslı olmalı, zeki olmalı ve başarıyı seven olmalı şeklinde ifade edilmiştir.

Hess (2016) yapmış olduğu çalışmasında girişimcilik eğitiminin önemine ilişkin elde ettiği bulguları şöyle sıralamıştır: yatırım, yapılan işin kalite kontrolü, yeteneklerin geliştirilmesi, yaratıcı bir girişimci olabilmek için okul, araç ve okul kuralları şeklindedir. Bu çalışmada da girişimci özelliklere sahip okul

yöneticilerinin öğrenci ve öğretmen başarısını olumlu yönde etkileyerek kurumlarını başarıya taşımaları yönünde önemli olduğu ortaya konulmuştur.

Fayolle ve Riot (2016) kurumların girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılmasında önemli bir yer tuttuğunu, girişimciliğin öneminin vurgulanmasında maddi kaynakların önemli olduğuna değinilmiş ayrıca kişilerin buldukları çevrede sosyal girişimciliğin önemine değinmiştir. Bu araştırmada da okul yöneticileri ve meslek lisesi öğretmenleri okul dışındaki kurumlarla iletişim içerisinde olmanın ve bu kurumlarla iş birliği yapmanın okulun gelişimine büyük katkı sağlayacağı yönünde olumlu görüş ortaya koymuşlardır.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Bu bölümde araştırmanın bulguları incelenmiş ortaya çıkan sonuçlar aşağıda ifade edilmiştir.

1. Alt probleme ilişkin sonuçlar:

Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

a) Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin neler olduğuna ilişkin yöneticilerin ortaya koyduğu sonuçlar:

Okul yöneticilerinin sahip olmaları gereken girişimcilik özelliklerinin neler olduğuna ilişkin yöneticiler görüşlerini değerlendirip ifade etmişlerdir. Okul yöneticilerinin davranışsal özellikleri kişisel özelliklerden ve sosyal özelliklerden daha fazla önemsedikleri ortaya çıkmıştır. Bir okul yöneticisinde bulunması gereken davranışsal girişimcilik özelliklerinden risk almanın, lider olmanın, esnek olmanın, planlama yeteneğinin olması, yönetim becerisinin olması, okul kültürünü iyi tanınması ve zamanı iyi yönetmesinin önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

b) Okul yöneticilerinin sergiledikleri girişimcilik özelliklerinin öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına etkisine ilişkin yöneticilerin ortaya koyduğu sonuçlar şu şekildedir:

Okul yöneticileri sergiledikleri girişimcilik özelliklerinin öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına olumlu etki ettiği yönünde görüş ortaya koymuşlardır. Yöneticilerin girişimcilik özellikleri sergilemelerinin olumlu olduğu, öğretmenleri olumlu yönde etkilediği ve okulun başarısını artırdığı ifade edilmiştir.

c) Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı ve eksi yönlerine ilişkin yöneticilerin ortaya koyduğu sonuçlar şu şekildedir:

Okul yöneticileri girişimcilik özelliklerinin artı yönlerinin eksi yönlerine nazaran daha fazla olduğu sonucunu ortaya koymuşlardır. Yöneticilerin görüşlerine göre girişimcilik özelliği taşımanın okulun gelişimini sağlaması, yenilikçi okul yönetimi olması, okulun amaçlarına ulaşmasını sağlaması, öğretmene örnek olması,

farklı bakış açısı ortaya koyması, çözüm üretmesi, hedefleri ihtiyaçlara göre belirlemesi gibi artı yönlerinin olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

- d) Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini okullarda yeteri kadar sergileyebilmelerine ilişkin yöneticilerin ortaya koydukları sonuçlar:

Okul yöneticileri okullarında girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyemediklerini ifade etmişlerdir. Okul yöneticileri planladıkları şeyleri yapamadıklarını, tek başlarına hareket edemediklerini, öğretmenlerden tepki görebildiklerini ve girişimciliklerini sergileyemediklerini ifade ederek olumsuz yönde sonuçlar ortaya koymuşlardır.

- e) Okul yöneticilerinin işleriyle ilgili yenilikleri hangi sıklıkla takip ettikleri yönünde ortaya çıkan sonuçlar:

Okul yöneticileri kendi işleriyle ilgili yenilikleri takip ettikleri yönünde olumlu sonuç ortaya koymuşlardır. Yöneticiler yenilikleri zaman buldukça takip ettiklerini ifade etmişlerdir.

- f) Okul yöneticileri takip ettikleri yeniliklerin ne kadarını okullarında uygulayabildikleri yönünde ortaya çıkan sonuçlar şöyledir.

Okul yöneticileri sıklıkla takip ettikleri bu yenilikleri okullarında uygulayabilmekte sorunlar yaşadıklarını ifade ederek olumsuz sonuçlar ortaya koymuşlardır. Okulun yapısının ve ilgili bakanlığın bu yeniliklerden geç haberdar olması veya bu yenilikleri uygulamalarına engel olabilmesi, bazen yöneticilerin iş yoğunluğundan yaşadıkları yorgunluktan dolayı uygulayamamaları ve alacakları geri dönütleri dikkate almalarından dolayı olumsuz yönde görüş bildirmişleridir.

- g) Okul yöneticilerinin okuldaki işlere katılıp katılmadığı; katılıyorsa hangi görevleri üstlendiklerine yönelik ortaya koydukları sonuçlar şöyledir:

Okul yöneticilerinin görüşleri doğrultusunda yöneticiler okullarında yapılan işlere katıldıkları yönünde olumlu sonucu ulaşılmıştır. Okulun gelişip ilerlemesi adına her türlü görevi üstlendikleri yönünde ortak bir sonuç ortaya koymuşlardır.

- h) Okul yöneticilerinin kurumun gelişip ilerleyebilmesi için diğer kurumlarla hangi sıklıkta çalışmalar yaptıkları yönünde ortaya koydukları sonuçlar şöyledir:

Okul yöneticilerinin okullarının gelişip ilerlemesi için diğer kurumlarla sıklıkla çalışma yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Okul yöneticileri diğer kurumlarla çalışmanın kendi kurumlarına büyük katkısı olacağı düşünülerek olumlu sonuç ortaya koymuşlardır.

İnternet sayesinde eğitim veren diğer meslek liselerini sıklıkla takip ettiklerini ve bilgi alış verişinde bulduklarını ifade ederek olumlu yönde görüş bildirmişlerdir.

2. Alt probleme ilişkin sonuçlar:

Meslek lisesi öğretmenlerinin yöneticilerin girişimcilik özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

- a) Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin neler olduğuna ilişkin meslek lisesi öğretmenlerinin ortaya koyduğu sonuçlar şöyledir:

Meslek lisesi öğretmenleri okul yöneticilerinin sahip olmaları gereken girişimcilik özelliklerinin neler olduğuna ilişkin görüşlerini değerlendirip ifade etmişlerdir. Meslek lisesi öğretmenlerine göre okul yöneticilerinin kişisel özelliklerinin davranışsal ve sosyal girişimcilik özelliklerinden daha gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca meslek lisesi öğretmenleri okul yöneticilerinde bulunması gereken kişisel özelliklerden yaratıcı olmanın, empati kurabilmenin, cesaretli olmanın, yenilikleri takip etmenin, çalışkan olmanın, hırslı olmanın, zeki olmanın ve başarıyı seven olmanın ön plana çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

- b) Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına etki edip etmediğine ilişkin öğretmenlerin ortaya koyduğu sonuçlar şöyledir:

Meslek lisesi öğretmenleri okul yöneticilerinin girişimci özellikleri taşımalarının öğretmenlerin performanslarına ve okulun başarısına olumlu yönde etki ettiği yönünde görüşlerini ifade etmişlerdir. Meslek lisesi öğretmenleri okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının öğretmenlerin mutlu bir ortamda çalışmalarına, iletişimlerinin iyi olmasına ve yöneticilerle öğretmenlerin bağlarının güçlü olmasına, öğretmenlerin başarılı olmasına ve öğretmenlerin

birbirleriyle uyumlu bir şekilde çalışmalarına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- c) Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı ve eksi yönlerine ilişkin öğretmenlerin ortaya koyduğu sonuçlar şu şekildedir:

Meslek lisesi öğretmenler de okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımalarının artı yönlerinin fazla olduğu yönünde sonuç bildirmişlerdir. Okulun ve öğretmenlerin ilerlemesini ve gelişmesini sağladığı, çözüm üretebildiği, okulun başarısını artırdığı, doğru konularda girişimcilik yapıldığında başarı getirdiği yönünde olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır.

- d) Okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini okullarda yeteri kadar sergileyebilmelerine ilişkin öğretmenlerin ortaya koydukları sonuçlar:

Meslek lisesi öğretmenleri de okul yöneticilerinin okullarda girişimcilik özelliklerini sergileyemedikleri yönünde olumsuz görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin sorun çıkarabileceği, bakanlığın izin vermeyeceği, yöneticilerin tek başlarına karar veremedikleri yönünde olumsuz sonuçlar ortaya koymuşlardır.

- e) Okul yöneticilerinin işleriyle ilgili yenilikleri hangi sıklıkla takip ettikleri yönünde öğretmenlerin ortaya koydukları sonuçlar:

Meslek lisesi öğretmenleri okul yöneticilerinin işleriyle ilgili yenilikleri her zaman takip ettikleri yönünde olumlu sonuçlar ortaya koymuşlardır.

- f) Okul yöneticilerinin bu yeniliklerin ne kadarını okulda uygulayabildikleri yönünde öğretmenlerin ortaya koydukları sonuçlar:

Öğretmenler okul yöneticilerinin işleriyle ilgili yenilikleri takip ettiklerini ancak okullarında bu yenilikleri uygulamakta sıkıntı yaşadıklarını ifade ederek olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlere göre bağlı oldukları bakanlığın bu yeniliklerin uygulanmasına izin vermediği, yöneticilerin okulda sorun yaşadığı ve okulun maddi konularda yetersiz olduğu şeklindedir.

- g) Okul yöneticilerinin okuldaki işlere katılıp katılmadığı; katılıyorsa hangi görevleri üstlendiklerine yönelik meslek lisesi öğretmenlerinin ortaya koydukları sonuçlar şöyledir:

Araştırmaya katılan meslek lisesi öğretmenlerinin tümü okul yöneticilerinin okuldaki görevlere katıldığını ifade ederek görüşlerini ortaya koymuşlardır. Meslek lisesi öğretmenleri, okul yöneticilerinin daha çok yönetimle ilgili işlere katıldıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca yöneticilerin okulda kendilerine uygun olan işlere katıldıklarını ve sürekli iletişim kurabildiklerini ifade etmişlerdir.

- h) Okul yöneticilerini kurumlarının gelişip ilerleyebilmesi için diğer kurumlarla hangi sıklıkla çalışma yaptığı yönünde meslek lisesi öğretmenlerinin ortaya koyduğu sonuçlar:

Meslek lisesi öğretmenleri okul yöneticilerinin kurumlarını geliştirme ve ileriye götürme maksadıyla diğer kurumlarla gerektiği zaman çalışma yaptıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

Meslek lisesi öğretmenlerine göre okul yöneticilerinin uygun olduğunu düşündüğü projelere katılım yaptığını, ihtiyaç duyduğu ve gerekli gördüğü sürece iş birliği yaptığı yönünde sonuç ortaya koymuşlardır.

Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgular doğrultusunda;

Uygulayıcılar için öneriler:

1. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı hem GOÖD hem de MTÖD'ne bağlı okul müdürlerinin girişimcilik özelliklerine sahip olabilmeleri ve yöneticilik konusunda uzman olabilmeleri için alanında uzman olan kişiler tarafından eğitim almaları bağlı oldukları kuruma olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
2. Okul yöneticilerinin kendi kurumlarında girişimcilik özelliklerini daha fazla sergileyebilmek için bağlı buldukları bakanlık tarafından yetki ve görevlerinin genişletilmesi önerilmektedir.

3. Mesleki Teknik Öğretim Dairesi ve Genel Ortaöğretim Dairesine bağlı liselerde öğrenim gören öğrencilere “Girişimcilik” dersi eklenmesinin onların ileriki yaşamlarına olumlu etki edeceği düşünülmektedir.

Araştırmacılar için öneriler:

1. Bu çalışmada Mesleki Teknik ve Öğretim Dairesine bağlı meslek lisesi yönetici ve öğretmenleri ile çalışılmıştır. Yapılacak olan diğer çalışmalarda Genel Orta Öğretim Dairesine bağlı liselerin okul yöneticileri ve öğretmenleri ile çalışılması önerilmektedir.
2. Bu araştırmada durum çalışması yapılmıştır. Daha sonra yapılacak olan çalışmalarda deneysel bir çalışma modeli seçilerek yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Ağca, V., (2005), “İç Girişimcilik Yapısı ve Firma Performansına Etkileri: Denizli Tekstil Sektöründeki Firmalarda Bir Araştırma”, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Afyon.
- Akat, İ., Budak, G., Budak, G. (1997). İşletme Yönetimi. İzmir: Barış Yayınları.
- Akyürek, Ç. (2013). *İlkokul öğretmenlerinin girişimcilik becerisine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi* (Master's thesis, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Akyürek, Ç. ve Şahin, Ç. (2013) “İlkokul Öğretmenlerinin Girişimcilik Becerisine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi.” EKEV Akademi Dergisi, 17(57), s:51-68.
- Altan, E. (2018). *Eğitim yöneticilerinin yansıtıcı düşünce, stratejik yönetim ve girişimcilik anlayışlarının değerlendirilmesi*. (Doktora Tezi). Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa.
- Anderson, A. R. (2016) “The Economic Reification of Entrepreneurship: Re-Engaging Withthe Social”, Rethinking Entrepreneurship (Ed: A. Fayolle ve P. Riot, s:44), New York: Routledge Published.
- Aracıoğlu, B., Demirhan, D., Tatarlar, D. C., ve Zalluhoğlu, A. E. (2016) “Tüm Boyutlarıyla Girişimcilik”, (1. Baskı), İstanbul: Hümanist Kitap Yayıncılık, 25.
- Arıkan, S. (2004). Girişimcilik, temel kavramlar ve bazı güncel konular. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Aytaç, Ö. (2006). Girişimcilik: Sosyo-Kültürel Bir Perspektif. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15, 139 – 160.
- Balcı, A. (2001). Etkili Okul ve Okul Geliştirme. İkinci basım. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başar, Hüseyin. (2001). “Türk eğitim sisteminde okul örgütünün yapısı, işlevleri, işleyişi, sorunları, öneriler,” 2000 yılında Türk milli eğitim örgütü ve yönetimi

ulusal sempozyumu. Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.

Başar, E., Altın, H. ve Doğan, V. (2013). Girişimcilik. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Başar, M., Yılmaz, Ü., Tosunoğlu, B., (2015), Girişimcilik, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3002.

Bayrak, C. (2001). “Bir sistem olarak okul,” öğretmenlik mesleğine giriş. Editörler: Özcan Demirel ve Zeki Kaya. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Bayrak, C. ve Terzi Ç. (2004). Okul Yöneticilerinin Girişimci Özelliklerinin Okullara Yansıması (s.3,6). XIII. Ulusal Eğitim Bilimler Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.

Bozkurt, Ö. Ç. (2011). Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi: Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler. Ankara: Detay Yayıncılık.

Bozkurt, Ö. Ç.,& Alparslan, A. M. (2013). Girişimcilerde bulunması gereken özellikler ile girişimcilik eğitimi: Girişimci ve öğrenci görüşleri. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 8 (1), 7-28.

Bursalıoğlu, Z. (1994). Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış (Dokuzuncu baskı). Ankara: PEGEM Yayını.

Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*, (12. Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Cuervo, A. (2005). Individual and Environmental Determinants of Entrepreneurship. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 1, 293-311.

Cüceloğlu, D. (2006). Başarıya Götüren Aile. Remzi Kitapevi, İstanbul.

Çelik, V. (2000). *Okul kültürü ve yönetimi*. İkinci basım. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Çelik, M. (2013). Öğretmen algılarına göre ilkokul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik ve girişimcilik becerileri arasındaki ilişki (Bağcılar ve Bakırköy ilçeleri

- örneği). Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Çetin, B. (2015) “Öğrenme Stillerine Göre Öğrencilerdeki Girişimcilik Becerilerinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Dees, J. G. (1998) “The meaning of social entrepreneurship”
- Demirli, C. (2007). *Elektronik portfolyo öğretim sürecinin öğrenen tutumlarına ve öğrenme algularına etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Dinçer, Ö., Fidan, Y. (2000). İşletme Yönetimine Giriş. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Doğan, N. (2013). Türkiye’de Girişimcilik Eğilimi: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Durak, İ. (2011). Girişimciliği etkileyen çevresel faktörlerle ilgili girişimcilerin tutumları: Bir alan araştırması. Yönetim Bilimleri Dergisi, 9(2), 194-212.
- Erdem, F. (2001). Girişimcilerde Risk Alma Eğilimi ve Belirsizliğe Tolerans İlişkisine Kültürel Yaklaşım. Akdeniz İİBF Dergisi, 2, 43-61
- Erdoğan, İrfan. Yeni Bir Binyıla Doğru Türk Eğitim Sistemi. Sorunlar ve Çözümler. Ankara: Sistem Yayıncılık, 2002.
- Eyüpoğlu, D. (2007). Girişimcilik Eğitimi, Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları No: 697.
- Fayolle, A. ve Riot P. (2016) Rethinking Entrepreneurship: Debating Research Orientations Editör: Routledge Publishing
- Gümüşeli, A. İ. (1996). Okul müdürlerinin öğretim liderliğini sınırlayan etkenler. Eğitim Yönetimi, 2(2), 201-209.
- Güney, S. (2008). Girişimcilik. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Güney, S., Nurmakhmatuly, A. (2007). Kültürün girişimciliğe etkisi: Kazakistan ve Türkiye üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine

yönelik kültürlerarası araştırma. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10(18), 62-86.

Hesapçıoğlu, M. (2001). "Okul ve insan hakları," 21. yüzyılda eğitim ve Türk eğitim sistemi. İstanbul: Sedar Eğitim Araştırma Yayıncılık.

Hess, F. M. (Ed.). (2006). *Educational entrepreneurship: Realities, challenges, possibilities*. Harvard Education Press.

Hisrich, R. D., Peters M. P. (1989). *Entrepreneurship :Starting, Developing, And Managing A New Enterprise*. Homewood, IL: BPI, Irwin McGraw-Hill.

Hisrich, R. D., Peters, M. P. (1998). *Entrepreneurship (4th ed.)*. Boston: Irwin McGraw-Hill.

İraz, R. (2005). *Yaratıcılık ve Yenilik Bağlamında Girişimcilik ve KOBİ'ler*. Konya: Çizgi Kitabevi.

İrmiş, A., Durak, İ. ve Özdemir, L. (2010). *Girişimcilik kültürü: Anadolu girişimciliğinden örnekler*. Bursa: Ekin Yayınevi.

Kaya, A. (2007). *Bilim ve iletişim ışığında girişimcilik ve KOBİ yönetimi*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.

Kaygın, E., & Güven, B. (2015). *Güçlü Kadınlar: Türkiye'de kadının girişimciliği*. Veritaş akademi.

Korkmaz, S. (2000). Giriimcilik ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. Hacettepe Üniversitesi ktisadi dari Bilimler Fakültesi Dergisi, 18(1), 163-169.

Köybaşı, F. (2016). *Okul yöneticilerinin girişimcilik, öz - yeterlilik ve örgütsel bağlılık algılarının analizi (Sivas ili örneği) (Yayınlanmış Doktora tezi)*. İnönü Üniversitesi, Malatya.

Küçük, O. (2015). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Lee, S. and Peterson, S. (2000). Culture, entrepreneurial orientation, and global competitiveness. *Journal Of World Business*. 35,(4), 401–416.

- Levinson, H. (1965). Reciprocation: The Relationship Between Man and Organization. *Administrative Science Quarterly*, 9, 370-390.
- Marangoz, M. (2008). Girişimcilik. Çanakkale: Pozitif Matbaacılık.
- Mazzeo, C. (2003). Improving teaching and learning by improving school leadership. *Issue Brief*.
- McEvan, E. K. (1994). Seven Steps to Effective Instructional Leadership. USA: Scholastic Inc.
- MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2019). Ortaöğretim Girişimcilik (9. Sınıflar).
- Monahan, W. G., Hengst, H. R. (1982). Contemporary Educational Administration. Mc Millan Publishing Co. Inc, New York.
- Morris, M. H. (1998). *Entrepreneurial Intensity: Sustainable Advantages For Individuals, Organizations and Societies*, Greenwood Publishing Group.
- Naktiyok, A. (2004). İç girişimcilik. İstanbul: Beta Yayınları
- Odabaşı, Y. (2005). Girişimcilik. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Öneren, M. (2012). İç Anadolu bölgesindeki genç nüfusun girişimcilik eğilimleri üzerine bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 7 (2), 7-28.
- Özden, Y. (1998). Eğitimde Dönüşüm. Ankara: Önder Matbaacılık
- Özdevecioğlu, M., ve Karaca, M., (2015), Girişimcilik Girişimci Kişilik Kavram ve Uygulama, Konya, Eğitim Yayınevi.
- Rhoades, L., Eisenberger, R. (2002). Perceived organizational support: A review of the literature. *Journal of Applied Psychology*, 87(4), 698-714.
- Sakallı, B. (2015). A study to analyse the main factors on the success of women entrepreneurs in North Cyprus. *The Eurasia Proceedings of Educational & Social Sciences (EPESS)*, 3(1), 145-147.
- Sargut, S. (1995). Kültürler Arası Farklılaşma ve Yönetim. Verso Yayıncılık, Ankara.

- Şahin, E. (2006). Kadın Girişimciler ve Konya İli'nde Kadın Girişimciler Üzerine Bir Uygulama. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şişman, M. (2011). Eğitim bilimine giriş.
- Tarhan, M. (2019). Girişimcilik pedagojisine giriş. *Pegem Akademi Yayınları*.
- Taymaz, H. (2003). Okul Yönetimi. Yedinci basım. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tekin, M. (2009). Girişimcilik ve küçük işletme yöneticiliği (8.baskı). Ankara: Güney Ofset.
- Tengilimoğlu, D. (2005). Hizmet işletmelerinde liderlik davranışları ile iş doyumunu arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 23-45.
- Top, S., (2006), Girişimcilik Keşif Süreci, İstanbul, Beta Basım Yayım.
- Top, S. (2012). Girişimcilik (Keşif süreci). İstanbul: Beta Basım
- Töremen, F. ve Kolay, Y. (2003). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Sahip Olması Gereken Yeterlikler. *Milli Eğitim Dergisi*, 160.
- Uçkun, N., & Girginer, N. (2012). Girişimciliği etkileyen faktörler: Eskişehir organize sanayi bölgesindeki metal sektörü girişimcilerine yönelik bir uygulama. *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi*, 1(1), 97-112.
- Ulucan, S. (2015). Girişimcilik eğiliminin ve girişimcilik eğilimini etkileyen faktörlerin analizi: Ortaöğretimde lise 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde bir uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Varol, A. ve Güler, M. E. (2005). Girişimcilik. İstanbul: Ya-pa Yayınları.
- Yazıcı, O. (2014). *Ortaokul Yöneticilerinin Girişimcilik Yeterlilik Düzeyleri*. Y. Lisans Tezi: Yedi Tepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, H., (2008), Girişimcilik Ateşi ve İş Melekleri, Sakarya, Değişim Yayınları.

EKLER

**KKTC'DEKİ MESLEK LİSELERİNDE OKUL YÖNETİCİLERİNİN
GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ HAKKINDA ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ
GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Meslek liselerinde okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini belirlemek amacıyla Mesleki Teknik Öğretim Dairesine bağlı meslek liselerindeki öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Yüksek lisans tez kapsamında değerlendirilecek olan bu çalışmanın geçerlilik ve güvenilirlik açısından size yöneltilen sorulara cevap verdiğiniz için hepinize teşekkür ederim.

Görüşme formu değerlendirilirken, kişi ve kurum isimleri gizli tutulacak ve elde edilen veriler sadece bu çalışmada kullanılacaktır.

Tez danışmanı

Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR

behcet.oznacar@neu.edu.tr

Hasan YAĞCI

YDÜ Yüksek Lisans Öğrencisi

hasan.yagci@neu.edu.tr

DEMOGRAFİK BİLGİLER

A.KİŞİSEL BİLGİLER	B.EĞİTİMLE İLGİLİ BİLGİLER	C.MESLEKLE İLGİLİ BİLGİLER
<p>1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek</p> <p>2. Yaşınız: () 25-29 Yaş () 30-34 Yaş () 35-39 Yaş () 40-44 Yaş () 45-49 Yaş () 50 Yaş ve üzeri</p>	<p>1. Mezun olunan branş:</p> <p>2. Öğrenim düzeyiniz:) Lisans () Doktora) Diğer (lütfen belirtiniz):</p>	<p>1. Mesleki kıdeminiz: () 1-10 yıl () 11-20 yıl () 21-30 yıl</p>

1. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri sizce nelerdir?

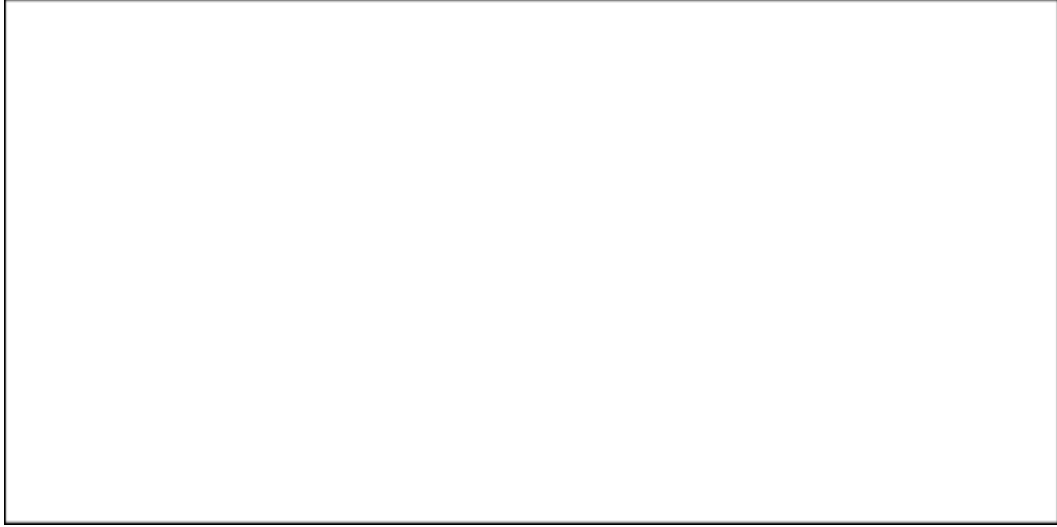
2. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri öğretmen ve okul başarısına nasıl etki etmektedir?

3. Okul yöneticisinin girişimcilik özellikleri taşımasının artıları ve eksileri nelerdir?

4. Sizce okullarda okul yöneticileri okullarda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir?

5. Okul yöneticiniz işiyle ilgili yenilikleri hangi sıklıkla takip etmektedir? Bu yeniliklerin ne kadarını okulda uygulayabilmektedir?

6. Okul yöneticiniz okuldaki işlere katılıyor mu? Bu işlerde ne gibi görevler üstleniyor?

7. Okul yöneticiniz kurumunuzun gelişip ilerleyebilmesi için başka kurumlarla hangi sıklıkta çalışmalar yapmaktadır?

KKTC'DEKİ MESLEK LİSELERİNDE OKUL YÖNETİCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ HAKKINDA ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Meslek liselerinde okul yöneticilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlemek amacıyla Mesleki Teknik Öğretim Dairesine bağlı meslek liselerindeki öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Yüksek lisans tez kapsamında değerlendirilecek olan bu çalışmanın geçerlilik ve güvenilirlik açısından size yöneltilen sorulara cevap verdiğiniz için hepinize teşekkür ederim.

Görüşme formu değerlendirilirken, kişi ve kurum isimleri gizli tutulacak ve elde edilen veriler sadece bu çalışmada kullanılacaktır.

Tez danışmanı

Hasan

YAĞCI

Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR

YDÜ Yüksek

DEMOGRAFİK BİLGİLER

A.KİŞİSEL BİLGİLER	B.EĞİTİMLE İLGİLİ BİLGİLER	C.MESLEKLE İLGİLİ BİLGİLER
<p>1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek</p> <p>2. Yaşınız: () 25-29 Yaş () 30-34 Yaş () 35-39 Yaş () 40-44 Yaş () 45-49 Yaş () 50 Yaş ve üzeri</p>	<p>1. Mezun olunan branş:</p> <p>2. Öğrenim düzeyiniz: () Lisans () Doktora () Diğer (lütfen belirtiniz):</p>	<p>1. Mesleki kademiniz: () 1-10 yıl () 11-20 yıl () 21-30 yıl</p>

3. Okul yöneticileri sizce hangi girişimcilik özelliklerini taşımalıdır?

5. Okulunuzda sergilediğiniz girişimcilik özellikleri öğretmenlerin performansına ve okul başarısına etki etmekte midir?

6. Okul yöneticilerinin girişimcilik özellikleri taşımasının artıları ve eksileri nelerdir?

7. Sizce okul yöneticileri okullarda girişimcilik özelliklerini yeteri kadar sergileyebilmekte midir?

8. İşinizle ilgili yenilikleri hangi sıklıkla takip edersiniz? Bu yeniliklerin ne kadarını okulunuzda uygulayabiliyorsunuz?

KKTC'DEKİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİNE AIT ETKİLİ BİR DENETİM MODELİNİN GELİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN PAYDAŞ GÖRÜŞLERİ

9. Okulunuzdaki işlere katılıyor musunuz? Bu işlerde ne gibi görevler üstleniyorsunuz?

10. Kurumunuzun gelişip ilerleyebilmesi için başka kurumlarla hangi sıklıkta çalışmalar yapmaktasınız?

KKTC MEB İzin Belgesi

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
MESLEKİ TEKNİK ÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : MTÖ.0.00-006-20/E.4254
Konu : Hasan Yağcı'nın anketi hk.

4 Aralık 2020

Sayın Hasan YAĞCI

İlgi : 4 Aralık 2020 tarihli ve TTD.0.00-006-20/E.1906 sayılı yazı.

İlgili yazınızda, müdürlüğümüze bağlı okullarda görev yapan yönetici öğretmenlere yönelik olarak "KKTC'deki Meslek Liselerinde Okul Yöneticilerinin Girişimcilik Özelliklerine İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Değerlendirilmesi " konulu anket uygulama istemiyle izin talebinde bulunduğumuz.

Talebinizle ilgili olarak Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'nce yapılan incelemede, çalışmanın gizlilik ve gönüllük ilkelerine riayet edilerek uygulanması uygun görülmüştür. Ancak uygulanmadan önce ilgili okul müdürlükleri ile istişarede bulunup anketin ne zaman uygulanacağı birlikte saptanmalıdır. Keza, anket yapıldıktan sonra da sonuçlarının Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne de ulaştırılması gerekmektedir.

Bilgi edinmenizi ve gereğini saygı ile rica ederim.

 e-İmza

Gülşen HOCANIN
Müdür

Not: 88/2007 sayılı Elektronik İmza Yasası'nın 6.maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

ŞHT, Mehmet Hasan Tuna Sokak No.5 Yenisehir / Lefkoşa
Tel No: 0(392) 2262345 Fax: 0(392) 2278727
E-posta: info@meb.gov.cy

Bilgi için: Zehra LORDOĞLU
Arşiv Memuru
Telefon No: (392) 228 22 57-126

AI QUAD CAMERA

İntihal Raporu

tez

ORJİNALLIK RAPORU

% **9**

BENZERLİK ENDEKSİ

%

İNTERNET KAYNAKLARI

% **9**

YAYINLAR

%

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	GİRĞİN, Derya, ARCAGÖK, Serdar, MERTOL, Hüseyin, ŞAHİN, Çavuş and ÇETİN, Şirin. "Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersindeki Girişimcilik Becerileri: BİLSEM ve İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Karşılaştırılması", Anadolu Üniversitesi ÜYEP Merkezi, 2017.
Yayın	% 1
2	Özdem Nurluöz, Samin Esmailzadeh. "Evaluating Entrepreneurial Characteristics and States of Despair of Nursing Department Students", Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education, 2017
Yayın	<% 1
3	TARHAN, Murat and KILIÇ, Fahri. "BIBLIOGRAPHY OF RESOURCES FOR IMPROVING ", Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 2017.
Yayın	<% 1
4	DOĞAN, Soner. "Öğretmen ve yönetici görüşlerine göre ilköğretim okulu	<% 1